

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 104 med förslag till skogsvårdslag och nr 157 med förslag till lag angående vård av kommunskogar, sockenallmänningsskogar samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps skogar, jämte i dessa ämnen väckta motioner.

Genom två den 10 mars 1923 dagtecknade propositioner, nr 104 och 157, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionerna bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga här nedan omförmälda förslag till

- 1) skogsvårdslag, och
- 2) lag angående vård av kommunskogar, sockenallmänningsskogar samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps skogar.

I samband med dessa propositioner, som hänvisats till särskilda utskottet för förberedande handläggning, har utskottet till behandling förehåft följande med anledning av propositionerna väckta motioner, nämligen

inom första kammaren:

- nr 182 av greve *Lagerbjelke*,
- nr 188 av herr *Lindhagen*,
- nr 189 av herr *Bodin*,
- nr 190 av herr *Rogberg*,
- nr 192 av herrar *Tjällgren* och *Oscar Ericson*,
- nr 194 av herrar *Erik Andersson* och *Karl Gustafsson*, och
- nr 195 av herrar *Ingeström* och *Karl Gustafsson*, samt

inom andra kammaren:

- nr 250 av herr *Brännström*,
- nr 251 av herr *Johanson* i Huskvarna m. fl.,

- nr 266 av herr *Olsson* i Broberg, med instämmande av herr *Oscar Lundquist* m. fl.,
nr 267 av herr *Sjöblom*,
nr 268 av herr *Hedlund* i Häste,
nr 270 av herr *Andersson* i Grimbo, och
nr 272 av herr *Pettersson* i Hällbacken m. fl.

Till utskottet hava därjämte direkt inkommit skrivelser från
skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte,
skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns södra landstingsområde,
skogsvårdsstyrelsen i Gottlands län,
länsjägmästaren i Kristianstads och Malmöhus läns landstingsområden,
Sveriges länsskogvaktareförbund,
Sven Jönsson m. fl. i Örkened, samt
Liss L. Carlsson och Liss Olof Larsson i Leksand.

Av de föreslagna nya lagarna avser skogsvårdslagen i främsta rummet att ersätta lagen den 24 juli 1903 angående vård av enskildas skogar. Innehållet i denna sistnämnda lag är, att om avverkning så bedrives eller efter avverkning med marken så förfares, att skogens återväxt uppenbarligen äventyras, skola för återväxtens betryggande erforderliga åtgärder vidtagas. Lagen är alltså en ren återväxtlag, och att den ej kom att sträcka sig längre är förklarligt, då ju förut fullständig frihet var rådande för den enskilde skogsägaren i hans förfogande över sin skog och skogsmark. Redan vid lagens tillkomst framhölls emellertid från skilda håll, att den endast vore ett första steg och snart torde behöva fullständigas eller ersättas med vidare gående bestämmelser.

De avseenden, i vilka man funnit 1903 års lag otillfredsställande, hänföra sig dels till bristfälligheter i dess återväxtbestämmelser och dels till dess egenskap av allenast återväxtlag. I det förra avseendet har särskilt anmärkts, att lagens ofullständiga bestämmelser icke hindrade, att vid avverkning uppkomme sådana restbestånd, vilkas bibehållande å ena sidan kunde tagas till intäkt för påståendet, att återväxten genom avverkningen icke blivit uppenbarligen äventyrad, men å den andra icke vare sig befordrade uppkomsten av ny skog eller utnyttjade markens produktionsförmåga, att lagen icke föreskriver reproduktions-skyldighet annat än efter avverkning, sålunda icke efter ett skogsbestånds spoliering genom brand, snöbrott eller dylikt, samt att lagen icke tillräckligt skyddar bevarandet av förefintliga naturliga återväxtmöjligheter,

där utsikt att erhålla återväxt genom kulturåtgärder saknas eller är ringa. Beträffande dessa frågor innehåller den föreslagna skogsvårdslagen bestämmelser, som åsyfta att avhjälpa de anmärkta missförhållandena, varvid särskilt må framhållas, att trakter med vanskliga reproduktionsförhållanden, som nyss angivits, ansetts skola inläggas under ett särskilt kapitel i lagen.

Redan 1910 avlät riksdagen skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning, om och på vad sätt större trygghet för en bättre vård och hushållning med den yngre och växtligare skogen skulle kunna ernås genom ändringar i 1903 års lag. Med föranledande av denna och andra i skogsvårdsfrågor gjorda framställningar tillsattes den s. k. skogslagstiftningskommittén. Innan det slutliga resultatet av dennas arbete förelåg, utbröt världskriget och på grund av därmed uppkommande förhållanden blev det nödvändigt att utfärda den provisoriska lagstiftning mot skogsskövling, som alljämt är gällande. Den i denna lagstiftning hävdade grundsatsen om skydd för det befintliga skogskapitalet, så länge det befinner sig i sin livligaste tillväxt, återfinnes i det nu av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till skogsvårdslag. Någon härutöver gående reglering av de uti lagen avsedda skogarnas skötsel innehåller icke förslaget.

Endast i fråga om vissa ägarekategoriers skogar har Kungl. Maj:t ansett bestämmelser av den strängare typen böra föreskrivas. Dessa skogar hava sammanförts uti den föreslagna lagen angående vård av kommunskogar m. fl. och äro:

1) kommunskogar, varmed förstås skogar, som tillhöra kommuner eller andra samfälligheter för vårdande av gemensamma angelägenheter, vilkas uppgift och verksamhet är bestämd genom författningar av kommunallags natur;

2) skogar å sockenallmänningar, som jämlikt 16 kap. byggningsbalken må nyttjas av dem, som i socknen äro;

3) skogar, som tillhöra fideikommiss eller annan stiftelse, däri ej inbegripen stiftelse, tillkommen enligt stadgandena i 16 kap. 1 § ärvdebalken;

4) skogar, tillhöriga hushållningssällskap ävensom föreningar och sällskap, bildade för befordrande av skogsvård i allmänt intresse.

I herr *Rogbergs* motion har yrkats, att propositionen med förslag till skogsvårdslag måtte av riksdagen avslås. Såsom skäl härför har anförts:

»Då den för närvarande gällande lagen angående vård av enskildas

*Motion om
avslag å
skogsvårds-
lagen.*

skogar av den 24 juli 1903 verkar såsom ren återväxtlag, men icke varit ägnad att förhindra en skadlig avverkning, har det för Kungl. Maj:ts proposition nr 104 med förslag till skogsvårdslag blivit en huvuduppgift att undanröja den brist, som uti berörda hänseende förefinnes uti förstnämnda lag. För sådant ändamål innehåller propositionen långt gående inskränkningar i den enskildes rätt att genom avverkning förfoga över sin skog samt bestämmelser angående omedelbar kriminalisering av avverkningsåtgärder, som innebära uppenbara lagöverträdelser, jämte stadganden om avverkningsförbud i varje särskilt fall, då avverkning, som anses otillåten, är påbörjad eller tilltänkt.

De nu föreslagna bestämmelserna äro så mycket mer betydelsefulla som enligt sakens natur alla föreskrifter på hithörande område måste bli så tånjbara eller mindre skarpa. Emellertid är den eljest lagligen bestående fria dispositionsrätten över skogen fortfarande högt skattad av den jord- och skogsbrukande befolkningen. Det är följaktligen ingalunda uteslutet, att ett bifall till propositionen kan framkalla ett visst missnöje. Också synes i propositionen ligga en maning till skogsvårdsstyrelserna att bruka försiktighet vid lagens handhavande och genom ett utsträckt domstolsförfarande avses, utom annat, att lämna skogsägaren en viss säkerhet mot tilläventyrs förekommande övergrepp från skogsvårdsstyrelsernas sida. Men det är att frukta, att domstolsförfarandet, omständligt som det är och förenat med dryga kostnader, ej skall av skogsägarna anlitas mot skogsvårdsstyrelsernas nit i den omfattning, som tilläventyrs är beräknad. Sagda förfarande lär där för ej lämna avsett skydd, varförutom de oftare återkommande syneförrättningarna självfallet komma att högeligen öka administrationskostnaderna.

Då 1903 års lag och den under kristiden tillkomna provisoriska lagen om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo, såvitt de innehålla bestämmelser rörande myndigheternas åtgärder till tryggande av skogsåterväxten, visat sig skäligen verksamma utan att allt för mycket inskränka på skogsägarnes rörelsefrihet, synas nu tilltänkta bestämmelser i oförmälda hänseende utan fara kunna bringas till närmare överensstämmelse med gällande författningar. Tillika torde snävare gränser böra dragas för kriminalisering, särskilt i fråga om de i god tro företagna avverkningarna, samt för domstolsförfarandet. Om ändringar i propositionen i närmast härförut förstangivna delar av propositionen tilläventyrs jämförelsevis lätt skulle kunna verkställas, så synes den enligt min mening önskvärda begränsningen i kriminaliseringen och i domstolsförfarandets användning vara svårare att omedelbart genomföra. Vid sådant förhållande finner jag mig böra hem-

ställa, att propositionen, vars omedelbara genomförande visserligen ej är oundgängligt, icke för närvarande måtte bifallas. Ett ytterligare skäl för denna hemställan ligger däri, att propositionen, i sin närvarande utformning, synes ägnad att i någon mån gynna en övergång av skogsmark från den ofta nog ekonomiskt svagare jordbruksidkaren till den i regel kapitalstarkare rene skogsbrukaren, vare sig enskild person eller bolag.»

I motionen göras erinringar emot de föreslagna bestämmelserna om omedelbar kriminalisering av avverkningsåtgärder, som innebära uppenbara lagöverträdelser, ävensom emot det i lagen införda domstolsförfarandet, såsom varande omständligt och förenat med dryga kostnader utan att likväl lämna avsett skydd. På grund av de ändringar, som därför borde verkställas i nämnda delar, och då propositionens omedelbara genomförande icke vore oundgängligt, finner motionären propositionen icke böra för närvarande bifallas. Utskottet delar motionärens mening rörande den föreslagna kriminaliseringen och domstolsförfarandet, men hyser däremot en motsatt uppfattning ifråga om förslagets antagande i år eller icke. I överensstämmelse med vad departementschefen har uttalat anser utskottet nämligen, att det icke kan vara tillfredsställande, att på ett så viktigt, för hela landets ekonomiska förhållanden betydelsefullt område en provisorisk kristidslagstiftning skall vara gällande år efter år, utan att sålunda frågan om vården av enskildas skogar kräver en snar definitiv lösning. De huvudgrunder, varpå den föreslagna skogsvårdslagen byggts, och det sätt, varpå den avfattats, synes ock utskottet vara sådana, att lagen kan och bör antagas, sedan däri gjorts jämkningar uti nyssberörda och vissa andra hänseenden. Utskottet har fördenskull i propositionsförslaget vidtagit sådana jämkningar, som synts utskottet erforderliga och för vilka nedan vid de särskilda paragraferna närmare redogöres. Vad angår motionärens uttalande om de nu gällande och de tilltänkta bestämmelserna rörande myndigheters åtgärder till tryggnad av skogsåterväxten, synes utskottet någon större olikhet därutinnan icke föreligga; även i denna del har emellertid vissa jämkningar i propositionen vidtagits. Beträffande slutligen den i motionen uttalade farhågan för skogsmarks övergång från den ekonomiskt svagare jordbruksidkaren till kapitalstarkare skogsbrukare, har något närmare angivande härav icke skett, och utskottet har för sin del icke kunnat ur förslaget utläsa något i sådan riktning.

Utskottet.

Till lagen angående vård av kommundskogar m. fl. hänföra sig de av greve *Lagerbjelke* och herr *Lindhagen* avgivna motionerna.

Motioner rörande kommundskogslagen.

Greve Lager-
bjelkes
motion.

I greve *Lagerbjelkes* motion yrkas, att till fideikommiss hörande skogar måtte uteslutas från nämnda lags tillämpning och i stället underkastas den föreslagna skogsvårdslagens bestämmelser, och till stöd härför anføres, efter återgivande av de i kommunsogslagen föreslagna bestämmelsernas innebörd för fideikommisskogar, följande:

»Frågar man sig efter anledningen till detta utomordentliga ingrepp i fideikommissinnehavarnas förfoganderätt över sin egendom, så kan detta ingrepp från det allmännas sida ingalunda motiveras därav, att fideikommisssegendom skulle vara av mera allmän natur än annan privategendom. Som bekant bestå fideikommisssegendomarna i vårt land icke, såsom i vissa andra länder, till någon del av från statsmaktens sida lämnade förläningar, utan ursprungligen av jord under enskild äganderätt, beträffande vilken ägaren genom särskilt förordnande meddelat vissa bestämmelser, varigenom lagens bestämmelser angående arvsrätten modifierats och förbud meddelats mot egendomens avyttrande. Ej heller har det under ärendets förberedande behandling åberopats, att fideikommisskogarna skulle vara mera utsatta för vanvård än andra enskilda skogar. Fast hellre torde det med fog kunna påstås, att fideikommisskogarna i regel äro bättre skötta än övriga enskilda jordägares skogar i genomsnitt.

Skogslagstiftningskommittén ansåg icke, att fideikommisskogarna skulle hänföras under den i Kungl. Maj:ts proposition nr 157 föreslagna lagstiftningen, men i nämnda proposition intogos de i lagförslaget, därvid vederbörande departementschef åberopade det skälet, att det borde tillses, att berörda skogar icke bleve spolierade (se proposition nr 157 sid. 14—15).

Lagrådet har vid sin granskning av förslaget hemställt, att fideikommisskogarna icke måtte underkastas de i propositionen nr 157 föreslagna bestämmelserna utan skogsvårdslagens föreskrifter med vissa tillägg; och får jag beträffande innehållet av lagrådets yttrande i denna del hänvisa till nyssnämnda proposition sid. 61—63.

I likhet med lagrådet finner jag den ifrågasatta lagstiftningens tillämpning jämväl på fideikommisskogar innebära ett obehörigt och obehövt intrång på fideikommissinnehavarens dispositionsrätt över skogen, ägnat att förkväva hans intresse och initiativ vid skogens skötsel. För att ett så synnerligen vittgående intrång på den enskilda äganderätten skulle kunna tillåtas, synes böra förutsättas tvingande skäl. Sådana skäl hava dock ej förebragts.»

Utskottet.

Att det, såsom departementschefen framhållit, är av vikt att fideikommisssegendomar tillhörande skogar icke varda spolierade, är givetvis

riktigt; men att därför lägga dem under sådana bestämmelser, som den föreslagna kommunskogslagens, kan utskottet icke tillstyrka. De skäl, som av lagrådet och i ovanberörda motion anförts emot en sådan anordning, synas vara vägande. Den av departementschefen gjorda jämförelsen, att avkastningen av boställsskogar under varje innehavares tid uttages med vad som följer av och är förenligt med en utöver sagda tid sig sträckande skogsvård och att samma synpunkt och regel syntes kunna göras gällande i fråga om fideikommisssegendomars skogar, torde näppeligen vara riktig. En fideikommissaries rätt till egendomen är en annan än boställshavarens, och de inskränkningar i den förre, som förefinnas i jämförelse med annan enskild ägares förfoganderätt över sin egendom, äro bestämmelser av privaträttslig natur. Tillräckligt fog för det allmänna att påfordra särbestämmelser för fideikommissskogar torde därför ej förefinnas, och frågan om fideikommissinstitutionens upphörande är ju för övrigt under utredning. Utskottet kan icke heller understödja den av lagrådet framförda tanken att dessa skogar skulle utöver skogsvårdslagens bestämmelser underkastas upprättande av avverkningsberäkningar rörande deras avkastningsförmåga, som till beloppet borde bestämmas och ej finge vid avverkningen överskridas. Det må ock härvid framhållas, att herr Lindhagen i sin motion yttrat, hurusom lösningen av fideikommisskogarnas vård hörde samman med vården av övriga skogar, alldeles oberoende av fideikommissbandets upphävande eller icke, samt att därför jordkommissionen också lämnat den frågan ur räkningen i sitt yttrande om upplösning av jordfideikommiss och i stället inbegripit den i sin framställning, att genom lag måtte stadgas skyldighet att å bolagsskogar samt å enskildes skogar av större omfattning införa rationell skogshushållning, som med stöd av lämpliga hushållningsplaner bevarade skogskapitalet och varaktigt befrämjade den största möjliga avkastning av detsamma.

Yrkande om sådan skyldighet har nu ock av herr *Lindhagen* framställts i hans motion. Ut i denna angives såsom målet för en riktig skogsvård i landet, att skogsmarken må avkasta så mycket som möjligt och att årligen ur detta skogskapital uttages endast vad som kan anses motsvara den naturliga tillväxten eller med andra ord skogskapitalets normala avkastning. Det uttalas vidare, att en rationell skogshushållning efter uthållighetsbruk redan är föreskriven för vissa enskilda skogar, nämligen *dels* lappmarkskogarna och skogarna å en del hemman, spridda här och var i det övriga Norrland, *dels* skogarna på Gottland och Öland och *dels* skyddsskogarna, samt att en viss ganska verksam skärpning i

Herr Lindhagens motion.

skogsvården å enskilda skogar utöver vad 1903 års återväxtlag stadgar tillkommit genom den provisoriska skogslagen. Härefter heter det i motionen:

»Det framställer sig då det spørsmålet, i vad mån man må kunna gå vidare och påbjuda en full rationell skogsskötsel å enskilda skogar i större utsträckning, än som redan skett.

En lagstiftning om uthålligt skogsbruk måste mångenstädes möta åtminstone ännu stora svårigheter för en liten skogsägare, som använder skogen i första hand till husbehov för jordbruk och därutöver vant sig att i den se en sista utväg för täckande av oförutsedda kontanta utgifter.

Däremot är uppenbart, att en rationell vård lättare kan komma till stånd å större skogskomplexer. Dessa brukas faktiskt företrädesvis för uttagande av en skogsavkastning till industriellt syfte eller till försäljning. För ägare av sådana komplexer kommer en uthållighetslagstiftning ej med något nytt, tillämpat för främmande ändamål. Den förståndige skogsägaren pålägges därigenom icke någon ny tunga utan blott något obetydligare besvär. Den misshushållsamme skogsägaren åter ålägges ett både för honom själv och samhället gagneligt tvång till god ekonomi. Man må nämligen icke föreställa sig, att skogens samlande hos enskilde i större komplexer endast är en fördel ur skogsvårdssynpunkt såsom inbjudande till och underlättande en rationell skogsvård. Den medför också faror för skogsskövling i stor skala såsom en följd av önsknningar från intressenter att utbekomma stora kontanta medel eller såsom ett tvång för dem, när de genom spekulation utfäst att betala överdrivna köpeskillingar såväl i flydda tider som i de närvarande. Dessutom gives det ett visst slags affärsmän, som köpa stora skogar med äganderätt eller för avverkning just för att helt utdriva dem på en gång och därigenom åstadkomma en större affärsvinst.

De enskilda skogar, för vilka nu omsider böra påbjudas uthållig vård med stöd av hushållningsplanen, äro sålunda uppenbarligen skogar, tillhöriga bolag och enskilda personer, som äga skogsmarker av mera betydande omfattning. Det bör icke förglömmas, hur viktigt detta är även för ortsbefolkningen att i de orter, där sådana enskilda skogar finnas, själva skogskapitalet bevaras. Mångenstädes har arbetsförtjänst i de stora skogarna ingått såsom ett ofrånkomligt led i deras ekonomi. För småbönderna och andra småbrukare är det gagneligt och ofta behövt att hava sådan inkomst, i den mån jordbrukets skötsel medgiver det. För deras vuxna söner och den övriga befolkningen, som saknar jord, är den oundgänglig. Denna beräkning går om intet, ifall de större skogarna i trakten mer eller mindre totalavverkas. Ett nödläge av sådan anledning

har inträffat ofta under gångna tider och förekommer fortfarande. En särskild anledning har staten att fästa villkor om uthållighetsbruk vid sådana skogar, som genom avvitttringarna skänktes till bondeståndet för dettas förkovran, men sedan kommit i andra händer. Det behöver knappast erinras, att den ifrågasatta omtanken är oundgänglig även för näringslivets och särskilt industriens sunda utveckling.»

Motionären redogör vidare för den förevarande frågans tidigare behandling, varutinnan hänvisas till motionen, samt återgiver de skäl, på grund av vilka skogslagstiftningskommittén icke ansåg sig kunna föreslå dylika bestämmelser, på följande sätt:

»För det första hade, framhöll kommittén, ingen velat påstå, att större skogar varit sämre vårdade än de mindre, utan i stället åtnjote de större skogsegendomarna på det hela taget en väsentligt bättre skötsel än de mindre. Fara för omfattande skogsskövlingar var visserligen oförneklig, men å andra sidan kunde en fortsatt s. k. patriarkalisk skötsel med för långt gående sparsamhet också vara oekonomisk. Strängare lagbestämmelser för de större skogsegendomarna voro icke heller nödvändiga för att trygga ett tillfredsställande skogskapital i landet. Även med en större intensitet i statsskogarnas skötsel kunde icke denna lämpligen bliva måttstock för den enskilda skogshushållningen. Den förra måste allt framgent innebära 'en försiktighet och tillbakahållenhets i avverkningen, som för statens skogar är riktig och naturlig till följd av dennas förmåga att vänta på sitt utbyte, men kan icke förmynderskapsmässigt påtvingas den enskilde skogsägaren'. Svårigheter uppkomma också för att uppdraga gränsen mellan större och mindre skogsegendomar samt förebygga ett kringgående eller illuderande av lagbestämmelserna. De ifrågasatta särbestämmelserna för större skogsegendomar skulle också kunna få en ödesdiger betydelse för de mindre skogsområdena, som löpte fara att därigenom bliva så mycket kraftigare exploaterade. Beträffande påståendet om det ifrågasatta uthållighetsbrukets betydelse för ortsbefolkningens och detta skogsarbeters stadiga arbetsförtjänst, kunde en lagbestämmelse i andra hänseende bliva icke enbart till nytta. En industriell verksamhet, vilken såsom den svenska trävaruindustrien arbetar förnämligast på utländsk marknad, måste nämligen icke blott hava möjlighet att utnyttja eventuellt sig yppande gynnsamma konjunkturen, utan jämväl i dåliga tider kräva rörelsefrihet med avseende på skogen. Bestämmelsen kunde icke heller anses odelat lyckligt funnen, då man besinnar, att tillgodoseendet av den jordbrukande ortsbefolkningens intresse icke skulle komma att kräva medverkan från dennes egen sida, ity att det uthålliga skogsbruket ju icke skulle behöva iakttagas å de mindre skogslotterna. Synnerligen tungt

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 11 saml. 1 häft. (Nr 1.)

vägaende syntes kommittén till sist vara invändningen, att en lagstiftning för de större skogarna vore oegentlig och oberättigad, såsom drabbande dem, vilka skötte sina skogar bäst. Vidare åtgärder mot skadlig överavverkning borde snarast vända sig mot de mindre skogsegendomarna och endast i samband därmed mot den övriga skogsmarken.»

Om dessa kommitténs skäl yttrar motionären, att de syntes jordkommissionen i det stora hela innehålla allenast förevändningar emot en skogshushållning, som vore principiellt riktig och praktiskt överkomlig redan under nuvarande förhållanden samt uppenbarligen skulle bereda landet ett stort tillskott av ekonomisk kraft till gagn för jordbrukarna, arbetarbefolkningen och industrien samt icke till någon skada utan i stället till fördel även för alla jordägare, vilka på ett varaktigt och lojalt sätt ville tillgodose sin egendoms intressen. Till stöd därför behövde allenast åberopas ytterligare de skäl, som förut i hans framställning blivit framlagda.

Utskottet.

Frågan om sådan skyldighet beträffande bolags och större enskilda skogar, som i motionen ifrågasatts, är icke ny. Den har, såsom av motionen framgår, förevarit vid flera föregående tillfällen, jämväl i riksdagen. De skäl, som därvid andragits för och emot bestämmelser i den angivna riktningen, hava i stort sett varit desamma och äro här ovan i huvudsak återgivna ur motionen. För sin del har utskottet icke kunnat komma till annan uppfattning än att de skäl, som anförts *emot* dylika bestämmelser, äro de tyngst vägaende.¹ Enligt skogslagstiftningskommitténs utredning, vilken icke utskottet veterligen blivit vederlagd eller bestridd, har den hittillsvarande skötseln av bolags och andra större enskilda skogar icke givit anledning till mera klander än det sätt, varpå mindre fastigheters skogar blivit skötta. Något skäl att göra skillnad i reglerna för den ena och den andra kategorien skogar förefinnes sålunda icke, utan de nya lagbestämmelserna böra i lika mån inriktas på att åstadkomma ett bättre tillstånd å de mindre fastigheternas skogsmarker, vilkas nöjaktiga utnyttjande är av vikt för landet och befolkningen lika väl som de större markernas. De skärpta bestämmelserna i den allmänna skogsvårdslagen torde ock vara ägnade att medföra en sådan förbättring, men de böra också, tillämpade jämväl på de större skogarna, i väsentlig mån minska behovet av ytterligare lagbundenhet för dessa skogar; och utan ett bestämt behov i sådan riktning bör någon skillnad i reglerna för större och mindre skogar

¹ Den närmare utvecklingen av dessa skäl återfinnes i skogslagstiftningskommitténs betänkande, Del I, sid. 119—138.

icke tillskapas. Det må i detta sammanhang framhållas, att bland bestämmelserna i den nya skogsvårdslagen även är, att avverkning för annat ändamål än ett för handen varande husbehov i regel ej må ske i sådan omfattning, att fastigheten därigenom skulle komma att för framtiden lida brist på husbehovsskog efter ortens förhållanden. Och i sin framställning har motionären betecknat de nu gällande lagar, vilka innehålla en bestämmelse av dylik innebörd, såsom föreskrivande en rationell skogshushållning efter uthållighetsbruk. Det synes utskottet, som om de kostnader, vilka ett genomfört plantvångssystem måste medföra, icke alltid skulle uppvägas av det man därmed vunne. Utskottet vill ock framhålla de svårigheter i övrigt, som skulle möta och åtfölja ett genomförande av ett dylikt system och särskilt, hurusom det för gagnet av en upprättad plan är av vikt, att det därunder lagda förvaltningsobjektet förbliver ostyckat. Bestämmelser till garanterande härav förefinnas icke och torde vara vanskliga att få till stånd. Men i saknad av dylika bestämmelser lär ett plantvång av ifrågasatt innebörd icke kunna bli av åsyftat värde för skogsvården i landet. Utskottet tillåter sig att härutinnan ur skogslagstiftningskommitténs betänkande återgiva och åberopa följande:

»Skola de fördelar i forstligt och ekonomiskt hänseende, som kunna och böra följa av tillämpandet utav samma plan å ett större skogskomplex, komma till sin rätt, måste hela detta kunna betraktas som en sådan enhet, att års- eller periodavverkningarna kunna uti planen uppgöras utan avseende å hemmansgränser eller de olika delarnas skogstillgångar samt förläggas så koncentrerat som möjligt till viss trakt, med hänsyn till flottnings- och andra kostnader, effektivare kontroll m. m. Härvid kan visserligen icke undgås, att vissa fastighets- eller hemmansdelars skogstillgångar praktiskt sett uttagas, medan andras helt sparas tills deras tid kommer, men även med ett dylikt anordnande är skogsbruket å egendomen i stort sett bedrivit uthålligt. Men om, sedan i enlighet med planen stark avverkning företagits å vissa i egendomen ingående hemmansdelar, under det skogen sparats å andra, ägaren försäljer de förra, bliver ställningen den, att icke blott dessa fransålda hemmansdelar, om de ensamma hava en areal nog stor för tillämpandet av ett uthålligt skogsbruk, blivit avverkade på ett däremot stridande sätt, utan ock att de i ägarens hand kvarblivande egendomsdelarna komma att under nästa avverkningsperiod få övergå med starkare virkesuttagning än om försäljningen icke skett, enär efter denna för egendomens bibehållande vid behörig skogstillgång den återhållsamhet i avverkningen

icke mera är erforderlig, som annars skulle behövts för att balansera den å de fransålda delarna skedda hårda avverkningen.

En strävan att undanröja eller åtminstone förminska faran för dylika missförhållanden kan inriktas antingen på bestämmelser beträffande själva planen, så att de rent forstliga — och därmed i viss mån även de ekonomiska — synpunkterna begränsas med hänsyn till de olika delarna av skogsegendomen, eller på ett förekommande av att från denna skiljes någon del utan att skogsförhållandena därå äro sådana de skulle varit, om samma egendomsdel icke hade varit införlivad i den större egendomen. Det förra sättet har fått sin tillämpning beträffande lappmarkshemman, som enligt 1915 års förordning föras under gemensam plan. — — —

Om detta förfaringssätt är behöfligt och ändamålsenligt i fråga om de i omförmälda förordning angivna hemman, beträffande vilka huvudvikten ligger däruppå, att varje självständig fastighet eller hemmansdel bibehålles vid en jämn och tillfredställande skogstillgång, så står det dock för mycket i strid med själva grundtanken i ett flera skogsmarkers förande under samma plan för att rimligtvis kunna tillämpas å de större skogsegendomar, som skulle bliva föremål för den nu ifrågasatta lagbestämmelsen. Att bemärka är ock, att de i dessa ingående fastighetsdelarna i regel äro fastare förenade än de omförmälda lappmarkshemmanen, vilkas sammanförande under en gemensam plan lär vara av mera tillfällig natur; ett iakttagande av hemmansgränser å en större egendom skulle därför mången gång även vara förenat med stora svårigheter.

Lika litet som alltså ett efterföljande av berörda förfaringssätt kunde vara lämpligt å större egendomar, lär detta vara förhållandet med bestämmelser i syfte att förhindra eller försvåra ett för ökad avverkning skeende fränskiljande från en större egendoms skogsmarker av viss del därav. Då till följd av den framhållna lösligheten i sammanförandet av lappmarkshemman enligt 1915 års förordning möjligheten av ett upphörande av deras gemensamhet är jämförelsevis stor, hade norrländska skogsvårdskommittén i sitt till grund för berörda förordning liggande förslag sökt vinna garantier mot ett missbrukande av gemensam plan på ovan angivet sätt därigenom, att såsom följd av ett förordnande om gemensam plan fordrades en ovillkorlig giltighet för planen under hela den period, för vilken den faststälts, vilken giltighet sålunda ej finge rubbas ens genom tillkomsten av ny ägare till viss del av hushållningsområdet. I ett av de över förslaget avgivna

yttrandena erinrades häremot, att en sådan bestämmelse dock ej borgade för att ej en försäljning utav en hårdare avverkad del av skogskomplexet skedde efter planens utgång, och av departementschefen förklarades en dylik föreskrift, särskilt för det fall att de sammanförda fastigheterna komme i olika ägares händer, vara alltför vittutseende för att kunna i det förevarande sammanhanget äga rum. Till dessa invändningar kan ytterligare tilläggas, att även om den fastställda planen skulle förbliva gällande hela perioden ut, därmed dock icke vore ernådd någon tillfredsställande situation beträffande skogsbeståndet å de hårt avverkade områden, som under tiden fränsålades. Full säkerhet för att ett i en större egendom ingående skogsmarksområde skall, om det skiljes från egendomen, befinna sig i ett med avseende härpå skogligt tillfredsställande skick, torde endast kunna vinnas genom att till dess detta skick föreligger förhindra områdets fränskiljande, exempelvis genom en bestämmelse av samma innebörd som den av domänstyrelsen i dess yttrande över norrländska skogsvårdskommitténs förslag angående lappmarksskogarna föreslagna, att en medgiven förening av skogsmarker icke finge upphöra utan vederbörligt tillstånd. Men att stadga ett så långt gående förbud lär icke komma ifråga.»

Utskottet får alltså på grund av det anförda avstyrka herr Lindhagens motion.

Om enligt den uppfattning, vartill utskottet i det föregående kommit, fideikommissskogar skulle utgå ur den föreslagna kommunskogslagen, torde därmed jämväl böra följa ett uteslutande av skogar tillhörande andra stiftelser, som icke hava någon offentlig karaktär. Har återigen en stiftelse sådan karaktär, kunde den väl böra föras under bestämmelser av kommunskogslagens innebörd, men då under 1894 års förordning angående hus hållningen med de allmänna skogarna i riket falla skogar å »kyrko-, akademi-, hospitals-, krigsmanshus- samt andra allmänna inrättningsars hemman och lägenheter», torde stiftelser med offentlig karaktär endast i skäligen ringa omfattning komma i fråga att föras under kommunskogslagen. Vidare äro de under punkt 2) i förslaget 1 § upptagna sockenallmänningsskogarna av så liten betydelse, att de kunna lämnas ur räkningen. Det skulle alltså återstå de under punkterna 1) och 4) angivna skogarna. Men härvid är att märka, att dessa jämlikt 19 § i förslaget skulle kunna och med all säkerhet jämväl i stor utsträckning komma att ställas utanför lagens tillämpning på grund av anslutning till skogs-sällskapet. Kommer här till slutligen, att det kunde sättas ifråga, om icke med hänsyn till bestämmelserna i lappmarksförordningen de där-

under hörande skogarna torde böra undantagas från kommunskogslagen, om de eljest skulle komma att falla under denna, så synes det utskottet, att denna lag skulle i tillämpningen få en skälig ringa omfattning. Det torde icke heller böra lämnas ur sikte, att det nuvarande intresset för inköp och bildande av kommunskogar kunde befaras på mer än ett håll bliva väsentligen minskat, om sålunda åstadkomna skogar lades under denna lag. Med hänsyn till det sålunda anförda och i betraktande av den skärpning utav nuvarande bestämmelser, som innehålles uti den föreslagna skogsvårdslagen, anser utskottet att förslaget till lag angående vård av kommunskogar m. fl. icke bör bifallas, utan jämväl de däri upptagna skogarna böra föras under skogsvårdslagen, med undantag utav städernas skogar, som redan hava sin särskilda förordning.

Utskottet övergår härefter till de särskilda bestämmelserna uti

Förslaget till skogsvårdslag.

1 kap.

1 §.

I fråga om uppsikten över lagens efterlevnad är bestämmelsen, att denna uppsikt inom varje landstingsområde skall utövas av en där tillsatt skogsvårdsstyrelse, av konstitutiv betydelse och den bör därför hava sin plats i själva skogsvårdslagen. Så torde däremot icke vara förhållandet med vad som i förslaget från 1903 års lag bibehållits om uppsiktens utövande jämväl av den av skogsvårdsstyrelsen för sådant ändamål antagna personal och de inom kommunerna tillsatta skogsvårdskommittéer, utan detta bör hava sin plats bland de mera organisatoriska föreskrifterna i förordningen angående skogsvårdsstyrelser.

2 §.

*Skogar inom
Gotlands län.*

Förslaget avser att omfatta även enskildes skogar inom Gotlands län. Dessa skogar ställdes som bekant tidigare än andra enskilda skogar under reglerande lagbestämmelser och hava alltså lytt under sin särskilda lag, den nu gällande av år 1908.

. Skogslagstiftningskommittén anförde härutinnan, att bland de vid

meddelande av kommitténs uppdrag angivna ärendena funnes intet, som direkt berörde den för Gottland gällande skogsvårdslagen. Från skogsvårdsstyrelsen därstädes inkom emellertid till kommittén en framställning om ändring i ett par avseenden uti berörda lag, huvudsakligen i syfte att förhindra skövling av skog genom förebärande av att avverkningen skedde för markens användning till annat än skogsbörd. I övrigt förklarade skogsvårdsstyrelsen lagen vara god och, med de angivna restriktionerna, ur forstlig synpunkt tillfyllestgörande samt även från allmänhetens sida, ehuru till en början mött med motvilja och misstro, numera omfattad med förståelse och sympati. Ett avlösande av den nuvarande lagen med en ny skulle därför enligt skogsvårdsstyrelsens övertygelse riva upp det rådande goda förhållandet mellan allmänheten samt lagen och dess handhavare. I betraktande av dessa förhållanden och då Gottland hittills haft sin egen skogslagstiftning ävensom i flera andra hänseenden intoge en särställning, syntes det kommittén, ehuru gottlandslagen i mångt och mycket fått tjäna till förebild för kommitténs förslag till den allmänna skogsvårdslagen, saknas fog för att inlägga Gottland under berörda förslag eller att i den nuvarande lagen göra andra än direkt påkallade ändringar.

I sitt från majoritetens skiljaktiga förslag fann däremot kommitténs ordförande, landshövdingen K. S. Husberg, för sin del innehållet av det uppdrag kommittén erhållit icke innebära någon orsak att lämna gottlandslagen oberörd i alla andra punkter än de av skogsvårdsstyrelsen anmärkta. Tvärtom syntes honom beröringspunkterna och sambandet mellan de båda ifrågavarande lagområdena vara av den art, att kommittén bort närmare undersöka, huruvida icke i och med den förevarande lagstiftningen gottlandslagen borde i större eller mindre omfattning ändras.

I enlighet härmed intog reservanten såsom en särskild avdelning i sitt förslag skogarna inom Gottlands län, med bestämmelser härom av i stort sett samma innehåll som beträffande skogar i exponerat läge.

I yttranden över kommitténs betänkande anslöto sig såväl skogsvårdsstyrelsernas delegerade som domänstyrelsen till kommitténs uppfattning, att Gottland borde bibehållas under egen lag, därvid de förstnämnda framhöllo, att emot denna i stort sett några anmärkningar icke framstälts.

Utav de lokala myndigheterna uttalade sig såväl länets landsting och hushållningssällskap som skogsvårdsstyrelsen för ett bibehållande av den gällande särskilda skogslagstiftningen för Gottland utan andra ändringar än i de särskilt ifrågakomna avseendena. Länsstyrelsen däremot ansåg det kunna starkt ifrågasättas, huruvida icke på sätt reser-

vanten föreslagit gottlandslagen lämpligen borde inordnas såsom ett särskilt kapitel i den allmänna skogslagen. I varje fall borde det enligt länsstyrelsens mening komma under noggrant överbäggande, huruvida icke, utöver de särskilda bestämmelser, som påkallades av å Gottland rådande förhållanden, åtskilliga i förslaget till den allmänna skogslagen förekommande bestämmelser av allmängiltig natur, såsom exempelvis angående särskilt skydd för ungskog, åtgärder för återväxt vid skada å skog genom brand, storm etc., även borde få tillämpning inom nämnda län.

Departements-
chefen.

Departementschefen har såsom skäl för sin ståndpunkt anført följande:

»Vid bedömandet av, huruvida gällande bestämmelser å ett sådant område som skogslagstiftningen äro att anse som tillfyllestgörande eller i behov av förändringar, måste givetvis stor betydelse tillerkännas den uppfattning härom, som gjort sig gällande såväl hos den därav berörda allmänheten som hos vederbörande myndigheter, särskilt den myndighet, vilket det direkta handhavandet av bestämmelserna tillkommer. Hade det icke varit ifrågasatt att nu göra någon som helst ändring i den nuvarande gottlandslagen, kunde man låtit därvid bero. Annorlunda synes mig emellertid frågan ligga på grund av att ändringar i lagen i varje fall äro erforderliga. Med hänsyn härtill torde det riktiga vara att göra en jämförelse mellan gottlandslagen, sådan den skulle bliva med nyssberörda ändringar, samt den nya allmänna skogsvårdslagen för att se, om de därvid framkommande olikheterna äro av beskaffenhet att motivera ett bibehållande av särskild lag för Gottland eller icke. På grund av det exponerade läge, vari gottlandsskogarna befinna sig, bör denna jämförelse hänföra sig till de bestämmelser i den allmänna skogsvårdslagen, som avse svårföringrade skogar.

Vad då de avseenden beträffar, vari olikheter skulle förekomma, äro de viktigaste av dessa, att beträffande Gottland:

någon skyldighet icke skulle förefinnas att vidtaga reproduktionsåtgärder efter avverkning till husbehov,

reproduktionsskyldighet i anledning av inträffad skada å skogen icke skulle gälla,

omläggning av skogsmark till betes användning icke finge ske annat än genom dess uppodling till äng,

föranstaltande om eftersatta reproduktionsåtgärders vidtagande endast kunde ske efter domstols procedur, samt

förmånsrätt till betalning ur fastigheten för av skogsvårdsstyrelsen förskjutna kostnader icke skulle gälla.

Av dessa olikheter skulle de flesta innebära lindrigare bestämmelser för de gottländska skogsägarna med den särskilda lagen än enligt den nya skogsvårdslagen. Endast i ett avseende kunde den särskilda lagens ersättande med den nya skogsvårdslagen synas medföra en mildring för skogsägarna, nämligen i fråga om rätten att omlägga skogsmark till betesanvändning utan att därför behöva uppodla den till äng. De å Gottland förefintliga lövängarna och betesförhållandena torde emellertid göra en dylik ändring utan betydelse.

Beskaffenheten och innebörden av de olikheter, som sålunda skulle förefinnas mellan skogsbestämmelserna för Gottland och för fastlandet, om de förra ändrades i därutinnan angivna hänseenden, torde kunna sägas vara sådan, att därav icke motiveras ett bibehållande av den särskilda gottlandslagen. Då från skogsvårdsstyrelsen anförts, att uttagandet av husbehovsvirke i allmänhet sker på sådant sätt, att fara för återväxten icke uppstår, är detta ett förhållande, som, utom det att det vittnar om en glädjande förståelse hos allmänheten, bör medföra, att konstituerandet av reproduktionsskyldighet även efter husbehovsavverkning komme att verka jämförelsevis ringa ökning i ägarnas skogsvårdsåtgärder och således att kännas föga betungande. Beträffande de övriga följderna av lagändringen för ön torde någon närmare utläggning icke vara erforderlig, då någon anledning att i de berörda avseendena behandla Gottland annorlunda än fastlandet icke lär kunna andragas.»

I herr *Bodins* motion yrkas, att från tillämpning av lagen måtte undantagas skogar, belägna inom Gottlands län. Till stöd för detta yrkande framhålles, hurusom det övervägande flertalet auktoritativa uttalanden i denna fråga gått i sådan riktning. På grund av de skäl, som i nämnda uttalanden anförts, kan motionären icke ansluta sig till departementschefens mening, att beskaffenheten och innebörden av de olikheter, som förekomme mellan den för Gottlands län gällande skogslagen och det nu föreliggande förslaget, icke kunde anses utgöra skäl för ett bibehållande av den förra. Särskilt har i motionen därjämte betonats, att ett anpassande från allmänhetens sida efter den föreslagna nya skogsvårdslagen måste möta stora svårigheter på grund därav, att den nu gällande särskilda gottlandslagen så relativt nyligen trätt i kraft och först under de senare åren hunnit fullt genomtränga det allmänna medvetandet. Ett slopande av denna lag skulle lätt kunna äventyra de framsteg, som vunnits i detta avseende. Under alla omständigheter vore de skiljaktigheter, som rådde mellan den särskilda gottlandslagen och

Herr Bodins
motion.

det nu framlagda lagstiftningsförslaget, ej av den betydelse, att de uppvägde denna risk.

Skogsvårds-
styrelsens
skrivelse.

I sin till utskottet ingivna skrivelse har skogsvårdsstyrelsen inom länet, med framhållande av sin förut uttalade åsikt i frågan, såsom ett ytterligare skäl för denna anført, att i det allmänna skogsvårdslagsförslaget införts begreppet »betesmark», men att något dylikt ägoslag icke funnes betecknat i den nuvarande gottlandslagen. På Gottland vore nästan all skogsmark av ej alltför dålig beskaffenhet *inhägnad* till *betes-hagar*. Genom införandet i lagen av termen *betesmark* skulle kunna uppkomma den uppfattningen, att inhägnade beteshagar vore undantagna från lagens grundregel. Genom en dylik begreppsförvirring skulle kunna uppstå en genom sina konsekvenser synnerligen stor fara för Gottlands skogar. Styrelsen vidhölle därför sin åsikt om önskvärdheten av att den särskilda skogslagen för Gottland bibehölles.

Utskottet.

Den opinion för ett bibehållande tillsvidare av särskild skogslagstiftning för Gottlands län, som framkommit från skilda håll, synes utskottet vara sådan, att densamma åtminstone för närvarande bör tillmöteskommas. Såväl allmänheten representerande röster som skogsvårdsmyndigheten i länet hava bestämt uttalat sig därför, och det torde då, på ett lagstiftningsområde sådant som detta, böra fordras starka skäl för ett beslut i motsatt riktning. Väl kan den av departementschefen framlagda jämförelsen mellan de olika bestämmelser, som skulle bliva gällande, icke synas ådagalägga några mera väsentliga olikheter därutinnan, men särskilt i betraktande av skogsvårdsstyrelsens senaste framställning synes det icke uteslutet, att en närmare utredning av den nya skogsvårdslagens lämplighet för Gottlands del kunde vara påkallad, innan den gjordes gällande där. Då Gottland hittills haft sin egen skogslagstiftning och jämväl i andra hänseenden intager en särställning, ansluter sig utskottet till den i nyssberörda motion gjorda hemställan om ändring i Kungl. Maj:ts förslag uti denna punkt.

Vinner åsikten om bibehållande av den särskilda skogsvårdslagen för Gottlands län bifall, kvarstår frågan om vissa ändringar i densamma. Förslag härtill hava avgivits av såväl skogslagstiftningskommittén som domänstyrelsen, men innan beslut härutinnan fattas, lärers vidare utredning böra ske, och torde förty hemställan därom böra göras i samband med riksdagens beslut angående den allmänna skogsvårdslagen.

Vad angår Öland, torde visserligen ur rent skoglig synpunkt samma förhållanden vara rådande där som på Gottland, men då i administrativa och andra hänseenden Öland icke intager samma självständiga ställning som Gottland, utan bland annat lyder under gemensam skogsvårdsstyrelse med fastlandsdelen av Kalmar läns södra landstingsområde, samt för övrigt icke någon opposition mot förslaget för sports rörande Öland, så synes ingen anledning föreligga att undantaga jämväl denna ö från den nya lagens tillämpning.

I herr Olssons i Broberg och herr Brännströms motioner beröras de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som icke tillhöra lappmarken. I den förra motionen hemställes, att sagda områden måtte intagas under den nya skogsvårdslagen, i den senare påyrkas utredning därom, och därav föranlett förslag. Efter att hava framhållit den i de båda länens kustland nu gällande s. k. dimensionslagens olägenheter och brister anför herr Brännström bl. a. följande:

»Om än lagen i fråga kan hava varit till nytta under en tid, då insikten om skogsvård stod på den primitiva standpunkt, att skogen fick sköta sig själv och skogsägaren mången gång utan hänsyn till framtiden avyttrade och avverkade skog så snart köpare eller avsättning för densamma kunde erhållas, kan man nu säga att lagen överlevt sin tid.

Det är ju då uppenbart, att de åtgärder som i förslaget till skogsvårdslag ifrågasättas äro likaså väl av behovet påkallade i Västerbottens och Norrbottens läns kustland som i övriga delar av landet. Varken skogsbeståndets beskaffenhet, markboniteten eller övriga förhållanden skilja sig inom nämnda läns kustland väsentligen från angränsande läns.

Samstämmiga auktoritativa uttalanden från såväl skogssakkunnigt håll som även från myndigheter såsom länsstyrelser, landsting och hushållningssällskap inom länen i fråga hava framkommit därom, att de lagbestämmelser som skogslagstiftningskommittén utarbetat måste vinna tillämpning även inom Västerbottens och Norrbottens läns kustland. Följaktligen skulle det ligga närmast till hands att yrka, att undantaget i 2 § såvitt de gälla Västerbottens och Norrbottens kustland utginge. Då emellertid den särskilda organisation (skogssingenjörer och skogstillsyningsmän), som nu finnes för dimensionslagens handhavande blir obehöfelig eller måste omorganiseras, därest en ny skogslag skulle bliva gällande samt åtskilliga andra förhållanden kunna påkalla vissa jämkningar, har jag ansett försiktigheten bjuda, att sådan överarbetning av den för övriga delar av landet avsedda skogsvårdslagen äger rum, och

*Skogar inom
Västerbottens
och Norr-
bottens län.*

Herr Olssons
i Broberg
m. fl. samt
herr Bränn-
ströms mo-
tioner.

får jag med anledning härav hemställa, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning, om och i vad mån den nu föreslagna skogslagen med av densamma betingade ändrade administrativa och ekonomiska förhållanden kunde antagas att gälla även för Västerbottens och Norrbottens kustland samt för riksdagen framlägga det förslag, som av samma utredning kan föranledas.»

Utskottet.

Att, såsom i den förstnämnda motionen hemställts, den nya skogsvårdslagen omedelbart skulle bli tillämpad även inom Västerbottens och Norrbottens kustland, torde icke kunna ske. Varken det kommittéarbete eller den övriga utredning, som föregått propositionen, har omfattat nämnda delar av landet, men givetvis måste det först tillses, huruvida lagen i alla delar skulle vara möjlig eller gämlig även därstädes.

Vad angår en utredning härutinnan, varom herr Brännström i sin motion hemställt, vill utskottet erinra om att redan då den nu gällande kustlandsförordningen, av den 18 juni 1915, antogs, det inom jordbruksutskottet ifrågasattes, om icke sådana förändrade förhållanden inom ifrågasvarande landsdelar inträtt, att den dittills tillämpade dimensionsprincipen vore olämplig och antikverad samt borde ersättas av en ny lagstiftning, grundad på skydd för återväxten. Den meningen framfördes därför, att man borde avvakta det förslag, som vore att förvänta från skogslagstiftningskommittén, för att se, om icke detta förslag med lämpliga tillägg och förändringar skulle kunna passa jämväl för kustlandet. Till denna mening anslöt sig väl icke jordbruksutskottet, enär det framlagda förslaget till ny kustlandslag ansågs innebära väsentliga förbättringar utav den förutvarande lagen, men på samma gång uttalades, att därest annat bättre lagförslag i en nära framtid kunde framläggas, varigenom dimensionsprincipen bleve avlöst av andra trygghetsåtgärder mot skövling samt skogsvårdssynpunkterna bättre tillgodosedda, intet torde hindra, att ett sådant förslag efter vederbörlig granskning komme att ersätta dimensionslagen. Med åberopande av det anförda och i anslutning till vad i herr Brännströms motion yttrats finner utskottet sig böra tillstyrka det däri gjorda yrkandet.

Vissa under
lappmarks-
förordningen
hörande
skogar.

Beträffande de under 2) upptagna skogarna hava såväl inom skogslagstiftningskommittén som annars framförts den uppfattningen och önskan, att de av dessa skogar, som ligga spridda inom Västernorrlands och Jämtlands län, borde överföras från den s. k. lappmarksförordningen till den nya lagen. Å andra sidan har framhållits, att i fråga om dessa skogar rådde särskilda förhållanden, även av annan än skogslagsnatur,

vilka borde göras till föremål för undersökning, innan ny lagstiftning för dem kunde införas, och till denna mening har departementschefen anslutit sig.

Då det givetvis i och för sig är ägnat att medföra olägenheter i olika avseenden, att fastighet med särskilda skogslagsbestämmelser finnas inspridda här och var inom ett område, där i övrigt andra sådana lagbestämmelser tillämpas, synes det utskottet vara önskvärt, om en undersökning i det berörda hänseendet kunde komma till stånd. En sådan undersökning borde dock då icke inskränka sig till de härovan framhållna, under sagda förordning hörande skogar, som äro belägna nedom Västerbottens län, utan särskilt med hänsyn till den utredning rörande den s. k. kustlandslagens avlösning utav den nya skogsvårdslagen, varom utskottet hemställt jämväl omfatta de inom Västerbottens och Norrbottens län utanför lappmarkerna befintliga skogar, som höra under lappmarksförordningen.

Såsom en given följd av att någon särskild lag angående vård av kommunskogar m. fl. icke komme till stånd torde den nuvarande förordningen angående förvaltningen av städernas skogar böra stå kvar. En häremot svarande ändring av punkt 4) har därför vidtagits.

Städernas
skogar.

Med de i propositionen angivna flygsandsfält inom Hallands län avses de, som omförmälas i kungl. brev den 16 juni 1847 och den 27 juli 1860. Då det emellertid icke torde vara uteslutet, att även andra flygsandsfält finnas inom sagda län, har till förekommande av sådana uteslutande ur lagen ansetts böra uttryckligen hänvisas till berörda brev.

Skogar å flyg-
sandsfälten i
Halland.

2 kap.

3 §.

I herr *Tjällgrens* m. fl. motion anføres:

»I propositionen har genomgående det förut allmänt gängse och i nu gällande lag använda uttrycket *ungskog* utbytt mot uttrycket *yngre skog*, vari inlagts en vidare betydelse med avseende på det åsyftade skogsbeståndets ålder. Enligt vår mening är denna förändring ej lycklig, främst med hänsyn därtill att det gamla uttrycket vunnit sådan hävd, att en viss oklarhet kan befaras uppstå genom dess borttagande. Några bärande skäl för förändringen, som kunna uppväga denna olägenhet, ha ej av Kungl. Maj:t anförts, varför det synes oss, att den gamla lagens uttryckssätt bör bibehållas.»

Herr *Tjäll-*
grens m. fl.
motion.

Herr Olssons
i Broberg
motion.

Herr Olsson i Broberg anser, att den föreslagna definitionen på »yngre skog» borde utgå, enär självföryngring ofta kunde erhållas från skog, som vore så ung, att slutavverkning i densamma från skogsvårds-synpunkt sett icke ens kunde ifrågasättas.

Herr Hed-
lunds motion.

Herr Hedlund yttrar i sin motion följande:

»Den föreslagna skogsvårdslagens § 3 anger lagens räckvidd till skydd för det tillväxande skogskapitalet. Denna paragraf innefattar sålunda skogsvårdslagens allra mest betydande bestämmelser. Vid utformandet av dessa bestämmelser har propositionen i princip följt skogslagstiftningskommitténs förslag, i det att den 'yngre skog', man velat skydda, skulle avskiljas efter biologisk grund och avse 'skog som icke nått den ålder och utveckling, vid vilken självföryngring kan enligt ortens förhållanden i allmänhet erhållas'. Skogen skulle alltså i stort sett bevaras intill sin fröbarhetsålder.

Detta sätt att bestämma innebörden av begreppet 'yngre skog' har emellertid utdömts av samtliga dem, som yttrat sig över kommitténs förslag med någon sakkunskap å här förevarande skogliga område. Sålunda hava domänstyrelsen, skogsvårdsstyrelsemötet och Sveriges skogsägareförbund framhållit olämpligheten härav. Överläggningarna i denna sak vid Svenska skogsvårdsföreningens möten hava ytterligare bekräftat skogsmännens enighet härutinnan. Anledningen till detta utdömande av fröbarhetsåldrar såsom gränser för skogens skydd är att söka bland annat däri, att dessa fröbarhetsåldrar icke alls följa de ekonomiska mognads- eller halvmognadsåldrarna, som frågan här i första rummet gäller.

De på området sakkunniga synas vara fullt ense även därom, att en uttömmande beskrivning av lagens räckvidd i förevarande avseenden icke kan givas i själva lagtexten. För den skull hava domänstyrelsen, skogsvårdsstyrelsemötet och skogsägareförbundet förordat den formulering, som närmast överensstämmer med den nuvarande kristidslagens. Jag måste alltså anse påtagligt, att detaljerat besked om lagens räckvidd i olika fall icke kan givas i lagtexten.

Den skog, som bör avses, anser jag med stöd av föreliggande yttranden icke kunna i lagtexten beskrivas närmare än med uttrycket 'skog, som efter ortens förhållanden är att anse såsom ung eller medelålders'. Detta uttryck finner jag helt motsvara, vad propositionen enligt motiveringen åsyftat. En sådan definition skulle också anpassa sig efter officiell skogsterminologi. Den skyddade delen av virkesförrådet

kommer på sådant sätt att motsvara skog med intill $\frac{3}{4}$ (tre fjärdedelar) av skogens ekonomiska mognadsålder enligt ortens förhållanden.

Därmed vore likväl icke i ord klarlagt vilken sorts skog, som å viss skogstrakt och vid viss godhetsgrad hos marken skulle betecknas såsom medelålders eller såsom äldre. Det synes mig därför oundgängligen nödvändigt, att denna brist uti lagtexten avhjälpes.»

Från skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte har uttalats, att man funnit departementschefens motivering för upptagande av uttrycket »yngre skog» i stället för den provisoriska lagens »ungskog» vara övertygande. Däremot har ombudsmötet ansett den i paragrafen intagna definitionen böra utgå. Densamma hade enligt departementschefens uttalanden tillkommit för att giva underlag till stadganden om straffpåföljd för överträdande av de givna skyddsbestämmelserna, men en dylik straffpåföljd ansåge mötet böra borttagas. Erfarenheten från den provisoriska lagens tillämpningstid hade givit vid handen, att svårighet ej mötte att i praktiken avgöra, vad som med ungskog avsetts, och det torde ej heller vara att befara, att uttrycket yngre skog därutinnan skulle vålla större svårigheter.

*Skogsvårds-
styrelsernas
ombudsmöte.*

I likhet med skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte anser utskottet beteckningen *yngre skog* vara att föredraga framför den provisoriska lagens *ungskog*. Genom denna ändring torde det med den förevarande lagstiftningen åsyftade skyddet för skogstillgången inom landet säkrare ernås. Såväl för landet som för de enskilda skogsägarna är det givetvis till fördel, om utvecklingsbara bestånd, som genom en rätt vård och behandling skulle nå avsevärt värdefullare dimensioner, icke i förtid finge huggas ned för att lämna ett jämförelsevis lågt realisationsvärde. Men det har visat sig, att man med den provisoriska lagens bestämmelser i vissa fall icke kunnat mot skövling skydda dylika bestånd. Med införandet av beteckningen yngre skog skulle sålunda de ekonomiska synpunkterna, vilka dock böra vara grundläggande för all skogsskötsel, bättre komma till sin rätt än med bibehållandet av det mera på rent biologiska förhållanden byggda begreppet ungskog. Att, såsom i herr Hedlunds motion yrkats, under lagskyddet inlägga ung och medelålders skog skulle likvisst enligt utskottets mening vara att gå för långt.

Utskottet.

Vad angår frågan, huruvida den sålunda av utskottet förordade benämningen yngre skog bör i lagtexten närmare definieras eller icke, är det givetvis ett berättigat krav från den allmänhets sida, vilken närmast kommer att beröras av en lag, att de i denna förekommande

begrepp och regler bliva så fixa och koncisa som möjligt. I förevarande fall har det emellertid visat sig vara förenat med utomordentliga svårigheter att få till stånd en tillfredsställande definition, och även den i propositionen använda har befunnits, ehuru måhända bättre än de föregående förslagen, icke fylla måttet. Då dessutom utskottet i den fråga, med hänsyn vartill behovet eller önskvärdheten av en definition särskilt ansetts föreligga, eller frågan om direkt kriminalisering utav en överträdelse av lagens bestämmelser, föreslår en ändring uti propositionen så, att en dylik kriminalisering skulle bortfalla, synes det utskottet, att försöket att i lagtexten få någon definition icke bör vidhållas. Vare sig det i lagen icke införes någon definition, eller där finnes en sådan, men den icke är i allo fix och bestämd, läser det för tolkningen och tillämpningen erfordras en på utanför en definitions avfattning liggande förhållanden baserad praxis. Att en sådan av tillfredsställande stadga kommer att av de särskilda skogsvårdsstyrelserna utformas även i fråga om »yngre skog» lika väl som förhållandet visat sig rörande »ungskog» under den provisoriska lagens tillämpning, därom känner sig utskottet i likhet med skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte övertygat.

4 §.

Hrr Tjällgrens m. fl.,
Erik Anderssons m. fl.,
Johanssons i
Huskvarna
m. fl., Hedlunds
motioner.

Uti herrar *Tjällgrens* m. fl., *Erik Anderssons* m. fl., *Johanssons* i Huskvarna m. fl. samt *Hedlunds* motioner yrkas sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag, att all avverkning till husbehov måtte kunna ske utan tillstånd. Såsom motiv härför anföres, dels att skogsägaren borde vara berättigad att även om äldre skog saknades få taga sitt husbehov utan alltför tidsödande procedur och dels att det föreslagna systemet skulle bliva alltför tungrott och dyrbart.

I den sistnämnda motionen anföres därjämte, att i 3 § avsedd skog ej borde få avverkas för avsalu i utsträckning, som äventyrade fastighetens tillgång av virke till husbehov, med mindre än att skogsvårdsstyrelsen därtill för särskilda undantagsfall lämnat sitt medgivande.

Herr Anderssons i Grimbo
motion.

Herr *Andersson* i Grimbo yttrar i sin motion, att det i denna paragraf saknades föreskrifter, huru skulle förfaras med avverkning av yngre skog för julgranar, och att det med hänsyn till den ekonomiska betydelse, som denna gren av skogsavverkning inom stora delar av landet ägde för skogsägarna, det syntes önskvärt, att lagen innehölle bestämmelser, som medgäve avverkning av yngre skog för sagda ändamål.

Skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte har ansett, att skogsvårdsstyrelses tillstånd till avverkning på annat sätt än i 3 § omnämndes för i 4 § 1 mom. första stycket åsyftade ändamål ej vore erforderligt, då det vore att förvänta, att styrelsen i fall av uppenbart missbruk om berörda krav toges bort, komme att raskt ingripa för avverkningens stävjande.

*Skogsvårds-
styrelsernas
ombudsmöte.*

Att medgiva helt fri avverkning för husbehov även i yngre skog synes utskottet icke vara görligt utan att därigenom hela det med skyddsbestämmelsen avsedda ändamålet skulle kunna förfelas. Exempelvis skulle en sådan frihet kunna medföra, att om å en fastighet funnes tvenne bestånd av yngre skog, av vilka det ena gallrats på ändamålsenligt sätt, men det andra icke, ägaren företog husbehovs-avverkning i det förra beståndet, ehuru detta förfaringssätt uppenbarligen vore felaktigt i dubbel måtto. Å andra sidan kan utskottet dock icke förneka, att förslagets bestämmelse om ovillkorlig skyldighet för skogsägare att i fall av husbehov utöver ändamålsenlig gallring begära tillstånd därtill kan vara alltför rigorös samt ägnad att vålla tidsutdräkt och ådraga såväl skogsägaren som skogsvårdsstyrelsen onödig kostnad. Utskottet har därför sökt finna en medelväg, varigenom en onödig tunga för skogsägare och skogsvårdsstyrelse undvekes men ändock effektiviteten av skyddsbestämmelsen bevarades. Denna medelväg har utskottet trott ligga i att den föreslagna grundregeln för uttagande av husbehov i yngre skog bibehålles, men det medges ägaren att själv bedöma dess tillämpning i det särskilda fallet, med rätt och plikt för skogsvårdsstyrelsen att ingripa, då den finner ägaren förfara oriktigt. För detta ingripande har utskottet ansett skogsvårdsstyrelsen icke böra vara hänvisad till 8 § utan kunna giva direkta föreskrifter eller göra inskränkningar, som påkallas av förhållandena. Omständigheter att därvid taga hänsyn till kunna vara, exempelvis, att ägaren förut förfogat över virkestillgången på fastigheten på ett sätt, som visar hans beräkning att därefter få tillgripa en utöver regeln i 3 § gående avverkning av den yngre skogen, eller att värdet av det för handen varande behovet stode i uppenbart missförhållande till det för avverkning ifrågasatta beståndets tillväxtvärde samt för behovet lämpligt virke utan svårighet och olägenheter kunde erhållas i orten.

Utskottet.

Med den avfattning, 1 mom. 1:o) sålunda skulle få, har utskottet ansett ordet »oundgängliga» mellan »fastighets» och »husbehov» icke vara erforderligt utan lämpligen böra utgå.

Genom de sålunda av utskottet föreslagna bestämmelserna torde

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 11 saml. 1 häft. (Nr 1.)

jämväl det i herr Hedlunds motion framhållna önskemålet att vid saluavverkning i yngre skog gardera det framtida husbehovet bliva i nöjaktig mån tillgodosett. Det må för övrigt beträffande nämnda önskemål framhållas det tvivelaktiga i att en i och för sig ändamålsenlig gallring skulle uppskjutas för att på så vis magasinera ett om ett visst antal år erforderligt virkeskvantum.

Beträffande slutligen vad herr Andersson i Grimbo anfört om produktion av julgranar, torde detta spörsmål vara att ordna medelst stadgandet i 1 mom. 2:o).

5 §.

Herr Erik Anderssons m. fl. och Hedlunds motioner.

I herr *Erik Anderssons* m. fl. och herr *Hedlunds* motioner yrkas dels att första stycket av paragrafen måtte utgå och dels att i andra stycket uttrycket »behövlig skog efter ortens förhållanden» måtte utbytas mot uttrycket »husbehovsskog efter ortens förhållanden». Om bestämmelsen i första stycket anföres, att densamma avsåge något annat än den ungefär lika lydande i 1903 års lag, men vore synnerligen svårtolkad och skulle kunna tagas till intäkt för nära nog vilka restriktioner som helst mot avverkning i gammal skog. Beträffande den i andra stycket föreslagna ändringen uttalas, att med uttrycket »behövlig skog» förmodligen avsåges detsamma som husbehovsskog, men att detta dock ej tydligt framginge. Man torde kunna tolka uttrycket »behövlig skog efter ortens förhållanden» även så, att det skulle i sig jämväl innesluta s. k. stödskog, d. v. s. avsaluskog i den omfattning, som krävdes för att stödja fastighetens jordbruk. Med en sådan tolkning skulle andra stycket av paragrafen innebära, att i viss mån uthålligt skogsbruk skulle bedrivas även vid hemmanens avsaluskogar.

Skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte.

Av skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte har hemställts, att i första stycket måtte återinföras orden »och ej heller må efter avverkning med marken så förfaras», vilka ord funnos i det till lagrådet remitterade förslaget. Därigenom skulle kunna åvägabringas en viss försiktighet vid avverkning å mer svårföryngrade mindre skogar, som då ej skulle behöva inrymmas under de i 4 kap. omnämnda skogar.

Utskottet.

Att ur lagen utesluta den i första stycket av förevarande paragraf intagna bestämmelsen synes utskottet näppeligen kunna ske dels med hänsyn till sådana ställen med svåra reproduktionsförhållanden, som icke kunna inordnas under bestämmelserna i 4 kap., och dels med hänsyn till innehållet i 8 §. Vid 18 § kommer utskottet att hemställa

om uteslutande av vissa där angivna naturförhållanden, som skulle kunna föranleda en trakts inläggande under bestämmelserna om svårföryngrade skogar. Vinner denna hemställan bifall, lärers därav kunna följa en ej så obetydligt ökad tillämpning av stadgandet i 5 § första stycket. Ett ingripande enligt 8 § skulle, om sagda stycke uteslötes, bli omöjligt i många fall, där det eljest vore av omständigheterna synnerligen påkallat. Att bestämmelsen i fråga skulle kunna giva utrymme för alltför långt i skogsägarens förfoganderätt över skogen ingripande åtgärder torde icke vara att befara.

Med bibehållande av bestämmelsen i propositionens första stycke av paragrafen har utskottet emellertid ansett, att däri bör göras det av skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte förordade tillägget, att efter avverkning ej må med marken så förfaras, att skogens återväxt äventyras. Dels har denna bestämmelse vuxit in i det allmänna medvetandet under tillämpningen av 1903 års lag och dels torde genom densamma ett ingripande i önskelig tid i åtskilliga fall bli lättare för skogsvårdsstyrelsen.

Den föreslagna ändringen uti andra stycket tillstyrkes av utskottet på de i motionen därför anförda skälen.

6 §.

Herr *Olssons* i Broberg motion innehåller förslag, att skogsvårdsstyrelsen skulle äga meddela yttrande eller anvisning som i denna paragraf omförmäles, icke blott på därom gjord ansökan, utan även där-
förutan, om styrelsen ansåge så vara påkallat.

*Herr Olssons
i Broberg
motion.*

Ett dylikt på ett tidigt stadium gjort tillkännagivande av skogsvårdsstyrelsens uppfattning kan givetvis vara av betydelse. Skulle emellertid en sådan, av skogsvårdsstyrelsen på eget initiativ lämnad anvisning icke medföra någon bindande verkan för skogsägaren, torde det praktiska värdet av den ifrågasatta befogenheten bli skäligen ringa. Det med bestämmelsen avsedda syftet har utskottet i stället ansett kunna vinnas genom en ändring i 8 §, dit frågan ock riktigare torde höra.

Utskottet.

Av den i 4 § föreslagna ändringen uti bestämmelserna om avverkning för husbehov har föranletts insättande här av hänvisning jäm-
väl till nämnda paragraf.

7 §.

I flera av de förevarande motionerna och till utskottet ingivna
skrivelserna hava anmärkningar framställts emot förslagets bestämmelse,

*Motioner och
skrivelser.*

att undersökning, som här omförmäles, skulle verkställas av någon skogsvårdsstyrelsens tjänsteman med högre skoglig utbildning. Denna bestämmelse skulle vara omöjlig att genomföra, alldenstund de nämnda tjänstemännen icke skulle kunna medhinna alla dessa förrättningar, varjämte därav skulle kunna föranledas onödiga kostnader. I herr Tjällgrens m. fl. motion har dessutom yrkats, att befogenheten för skogsvårdsstyrelsen att vid övertvägande av hithörande frågor inhämta utlåtande från i lanthushållning sakkunnig person måtte utgå.

Utskottet.

Utskottet har funnit de anmärkningar, som framställtts emot det ovillkorliga kravet på högre skoglig utbildning hos verkställarne av här ifrågavarande förrättningar, vara befogade och förty i första stycket vidtagit ändring i det angivna hänseendet.

Vad däremot beträffar inhämtande av utlåtande från i lanthushållning sakkunnig person, anser utskottet den därom upptagna bestämmelsen böra bibehållas. Även utan densamma torde skogsvårdsstyrelsen, där den finner det erforderligt, inhämta dylikt utlåtande, men utan bestämmelser i lagen kunde det bliva ovisst huru med kostnaderna därför borde förfaras och dessa måhända bliva påförda sökanden. Dessa kostnader böra emellertid skäligen utgå av medel, som skogsvårdsstyrelsen förvaltar, och genom bestämmelsens bibehållande i lagen klar göres detta.

I ett annat avseende återigen synes en något större ersättnings skyldighet än i förslaget angivits böra åläggas en sökande, i det fall nämligen att vid undersökning, som enligt paragrafen förekommer, tillika verkställas av sökanden begärd utsyning eller utstämpling. Bestämmelse har fördenskull införts härom.

8 §.

Den läggning, som i Kungl. Maj:ts förslag givits åt ett ingripande med avverkningsförbud, eller att frånsett ett första förbudsmeddelande av skogsvårdsstyrelserna, helt överlämna lagens tillämpning härutinnan till domstolarna, har, enligt lagrådets yttrande, i främsta rummet föranletts därav, att man velat därigenom i möjligaste mån förebygga de vådor, vilka voro förenade med de ganska långt gående ingrepp i den enskilda äganderätten, som lagen ansett påkallade av det allmännas intresse i en god skötsel av de enskilda skogarna. Domstolsförfarandet skulle sålunda möjliggöra den allsidiga och mera ingående utredning, som icke kunde påräknas vid skriftväxling inför administrativ myndighet. Vidare kunde det, på sätt under förarbetena från flera

håll påpekats, ifrågasättas, om nödiga garantier föreläge för att skogsvårdsstyrelserna komme att besitta erforderlig kompetens för det synnerligen grannliga och ansvarsfulla värv, som bleve dem ålagt, samt för enhetligheten i deras verksamhet och därav följande konsekvens i skogsvårdslagarnas tillämpning; krav på förstärkning av det skogliga elementet i skogsvårdsstyrelserna hade framställts, likasom även på någon anordning för åstadkommande av enhetlig ledning på förevarande område. Även den olägenhet, som kunde ligga häri, syntes vid val av domstolsvägen bliva väsentligt mildrad. Onekligen måste visserligen, har lagrådet vidare yttrat, domstolsvägen i allmänhet medföra omständligare former än önskligt vore och en viss långsamhet i proceduren, särskilt om ett mål fullföljdes genom alla instanser. Men i betraktande därav att i det alldeles övervägande antalet fall skogsvårdsstyrelserna torde komma till uppgörelse i godo med skogsägarna och att det alltså mera sällan skulle inträffa, att domstol behövde anlitas, torde nämnda olägenhet icke vara av avgörande betydelse; den skulle ock i ej så oväsentlig mån minskas, därest, på sätt lagrådet tillstyrkte, det medgäves att, då spörsmål av nu förevarande art skulle av skogsägare dragas under domstol, detta kunde ske genom ansökning utan stämning, varigenom själva anhängiggörandet bleve förenklat, samt, därest målet komme att fullföljas från underrätt, detta skulle ske genom besvär och icke efter vad. Lämnades därjämte, såsom lämpligt syntes, åt skogsvårdsstyrelse, som ansåge sig böra ingripa mot viss avverkning, rätt att meddela provisoriskt avverkningsförbud, och åt vederbörande domare tillerkändes befogenhet att, innan saken blivit föremål för domstolsförhandling, på skogsägarens begäran ingå i prövning av förbudet och, där så funnes skäligt, upphäva detsamma, torde fordringarna på snabbhet och effektivitet vara nöjaktigt tillgodosedda, utan att detta behövt ske på bekostnad av rättssäkerheten.

I motsats mot den av lagrådet hävdade uppfattningen har i motionerna av hrr *Tjällgren m. fl.*, *Johansson* i Huskvarna m. fl. och *Olsson* i Broberg framhållits, att genom den föreslagna utsträckningen av domstolsförfarandet ärendena skulle komma att fördröjas genom omständliga former samt ådraga såväl skogsägaren som skogsvårdsstyrelsen avsevärda kostnader och besvär.

Hrr Tjällgren m. fl., Johanssons i Huskvarna m. fl. och Olssons i Broberg motioner.

Samma synpunkter hava jämväl framförts av skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte, med framhållande därjämte, att med förslagets bestämmelser torde i allmänhet till domstol få hänskjutas frågor, huruvida viss

Skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte.

mark vore att hänföra till skogsmark, om viss skog skulle räknas till yngre skog, om den gallring, som vid en avverkning genomförts, vore ändamålsenlig, om naturlig föryngring kunde beräknas uppkomma, om genom viss avverkning fastighetens framtida husbehov äventyrades m. m., allt frågor av sådan natur, att de krävde facklig sakkunskap. Den önskvärda sakliga prövningen av dylika ärenden skulle enligt ombudsmötets förmenande på ett enklare, effektivare och billigare sätt kunna ernås genom ett bibehållande av den provisoriska lagens bestämmelser.

Utskottet.

Att det i Kungl. Maj:ts förslag genomförda systemet skulle medföra omständlighet och långsamhet vid avgörandet av ifrågavarande ärenden synes vara oförnekligt. Enligt utskottets mening är emellertid på ifrågavarande område ett snabbt förfarande av särskild vikt såväl för den enskilde som med hänsyn till det allmänna intresset. Den av lagrådet uttalade förhoppningen, att i det alldeles övervägande antalet fall skogsvårdsstyrelserna skulle komma till uppgörelse i godo med skogsägarna och att det alltså mera sällan skulle inträffa, att domstol behövde anlitas, vågar utskottet icke dela. Redan den omständigheten, att skogsvårdsstyrelsen måste instämma saken till domstol för att hålla ett meddelat förbud vid makt torde vara ägnad att göra en skogsägare mindre benägen att träffa överenskommelse än om han själv, på sätt den provisoriska lagen föreskriver, nödgas vända sig till myndighet för att få förbudet upphävt. En synpunkt, som i detta sammanhang icke bör lämnas obeaktad, är ock, huru det med skogsvårdsstyrelsernas stämningsskyldighet skulle ställa sig med kostnaderna i en dylik rättegång. Att svaranden, även om överenskommelse erbjudits honom med samma innehåll, som sedan av domstolen fastställs, kunde förpliktas ersätta skogsvårdsstyrelsen dess kostnader å målet, därför att han vägrat gå in på överenskommelsen, torde vara synnerligen tvivelaktigt, och i de fall, då domstolens beslut innebure någon mildring i vad skogsvårdsstyrelsen påfordrat, lär en dylik ersättningsskyldighet vara utesluten. Det har jämväl, såsom ovan återgivits, av skogsvårdsstyrelserna antytts, att man, i händelse de föreslagna bestämmelserna bleve lag, kunde vänta ett allmänt hänskjutande till domstolarna av hithörande spörsmål.

I betraktande av de olägenheter, som sålunda enligt utskottets förmenande skulle vara förknippade med det av Kungl. Maj:t föreslagna systemet, gäller det att pröva, huruvida detsamma likväl på grund av den större rättssäkerheten måste väljas framför den hittills anlitade administrativa vägen. Att så skulle vara förhållandet kan utskottet icke finna. Av lagrådet hade förordats, på de ovan angivna skälen, att

jämväl frågor om tillstånd till avverkning och vad därmed kunde sammanhånga skulle i händelse av missnöje med skogsvårdsstyrelsens beslut lämnas till avgörande i domstolsväg. Häremot anförde och åberopade departementschefen vad vid gottlandslagens tillkomst andragits till förmån för dylika ärendens hänskjutande till avgörande i administrativ väg, nämligen att den rent forstliga frågan här trädde helt i förgrunden och att det icke med fog kunde göras gällande, att denna fråga rätteligen hemföll under domstols kompetens; en allsidig handläggning, därvid olika forstliga synpunkter kunde komma till sin rätt, vore lika väl säkerställd hos länsstyrelse och Kungl. Maj:t som vid domstol. Dessa synpunkter, till vilka utskottet kan ansluta sig, avsågo väl frågor angående avverkningstillstånd och vad därmed sammanhänger, men de kunna enligt utskottets förmenande göras gällande även beträffande nu ifrågakomna spörsmål. Även dessa äro nämligen av huvudsakligast skoglig innebörd, såsom ock framgår av skogsvårdsstyrelsernas ombudsmötes ovan återgivna yttrande om en befarad frekvens av hithörande ärenden.

Av ej ringa betydelse synes slutligen utskottet vara, att det, såsom i en av motionerna framhålles, icke från allmänhetens sida framställts något krav på en ändring utav det hittillsvarande förfarandet. Det vore fastmera, enligt utskottets förmenande, att befara, det ett införande av domstolsproceduren skulle inverka menligt på det goda förhållandet mellan skogsvårdsstyrelserna och allmänheten. Det torde nämligen ej kunna förnekas, att en motpartställning inför domstol ger en annan färg och karaktär åt ett mellanhavande än om detta utredes i den administrativa vägen.

Utskottet hemställer alltså, att med ändring av Kungl. Maj:ts förslag härutinnan det i den provisoriska skogslagen tillämpade förfarandet vid avverkningsförbud måtte bibehållas. Härvid föreslås ock, med hänsyn jämväl till den borteliminering av direkt straffpåföljd för överträdelse av lagens föreskrifter, varom utskottet hemställt, att den skogsvårdsstyrelserna i den provisoriska lagen tillerkända befogenheten att delegera sin förbuds rätt åt en viss tjänsteman må intagas i den nya lagen.

Om den jämkning, som vidtagits rörande förutsättningarna för ett ingripande enligt denna paragraf, har ovan talats under 6 §. Att i första stycket orden »träd av vissa mått» utbyttis mot »vissa träd eller bestånd» har skett för undvikande av tecken på dimensionsstämpling.

3 kap.

9 § (10 §¹).

Enär uttrycket »en tillfredsställande naturlig återväxt ej heller blivit tryggad» skulle kunna förhindra skogsvårdsstyrelsen att ingripa förr än på ett alltför sent stadium, har en jämkning av uttrycket vidtagits till förebyggande av ett dylikt missförhållande.

10 § (11 §).

Uti det av domänstyrelsen avfattade förslaget till skogsvårdslag fanns en bestämmelse av innehåll, att där fullgörandet av den för händelser, varom här är fråga, stadgade reproduktionsskyldigheten skulle för visst fall bliva synnerligen betungande, skogsvårdsstyrelsen skulle på ansökan få medgiva skälig begränsning därav. Som exempel på dylika fall, vilka kunde inträffa, anfördes av domänstyrelsen, att ett skogsområde till mindre del utgjordes av gammal sparad och värdefull skog, hemmanets kanske enda tillgång på sådan, och att hela detta område bleve härjat av skogseld samt marken därvid så hårt skadad, att för dess återförsättning uti skogbärande skick erfordrades särskilt dyrbara kulturåtgärder, såsom plantering i fyllda gropar, till vilka fylljorden måste hämtas på långt avstånd. Även om markägaren från det avbrända området genom försäljning av den därifrån avverkade skogen eller eljest skulle erhålla tillräckligt belopp för att bekosta dessa dyrbara kulturer, vore det då hårt om han skulle tvingas omedelbart till skogen återbörda de värden, vilka utan hans åtgörande från skogen lösgjorts och vilka värden förut för honom representerat en förhållandevis avsevärd och lätt åtkomlig kapitaltillgång.

Departementschefen fann det icke kunna förnekas, att vad domänstyrelsen till stöd för sitt berörda eftergiftsstadgande anfört vore beaktansvärt, men ett lättande av markägarens skyldighet syntes honom icke lämpligen böra ske på det av domänstyrelsen föreslagna sättet. Det borde nämligen enligt departementschefens förmenande i synnerligen betungande fall kunna påräknas, att markägaren erhöle bidrag ur skogsvårdskassan, och härom borde intet lagstadgande vara erforderligt.

Ehuru även utskottet delar den uttalade tilliten till att sådana bidrag skulle erhållas ur skogsvårdskassan, synes det dock utskottet, att det skulle möjliggöra större smidighet och lättare anpassning efter inträffande för-

¹ I det följande hänföra sig paragrafnumren till utskottets förslag, med propositionens paragrafering inom parentes.

hållanden, om i lagen intoges en bestämmelse i den riktning, domänstyrelsen föreslagit. Därvid bör dock, såsom ock departementschefen framhållit, icke medtagas sådana fall, där markägaren själv orsakat den skadegörelse, som legat till grund för reproduktionsskyldigheten.

Bestämmelse i ämnet har sålunda insatts såsom ett andra moment i paragrafen.

12—13 §§ (13—14 §§).

Det har av skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte anmärkts, att den tid, som enligt förslaget skulle avvaktas, innan skogsvårdsstyrelsen hade att söka överenskommelse med vederbörande reproduktionsskyldige, vore synnerligen vagt angiven. Med stöd av bestämmelsen, att det först måste konstateras, att någon åtgärd, som skolat vidtagas för betryggande av återväxt, icke varder verkställd så snart lämpligen kan ske, skulle mången markägare kunna kringgå lagen och söka undgå eller uppskjuta skogsodlingen under en följd av år. Tillika har ombudsmötet erinrat om de nu gällande bestämmelserna om laga undersökning i sammanhang med sökandet av överenskommelse med vederbörande samt hemställt, att möjlighet måtte i lagen beredas skogsvårdsstyrelsen att erhålla sådan undersökning, innan saken måste stämmas till domstol.

*Skogsvårds-
styrelsernas
ombudsmöte.*

Dessa av skogsvårdsstyrelsernas ombudsmöte gjorda erinringar har utskottet funnit böra beaktas och förty i paragraferna vidtagit ändringar i enlighet därmed. Det må härvid endast påpekas, att skogsvårdsstyrelsens påkallande av undersökning å platsen endast är fakultativt och styrelsen sålunda, i olikhet med vad enligt 1903 års lag gäller, oförhindrad att därförutan stämma in saken till domstol.

Utskottet.

Vad angår de ojäviga gode män, som må tillkallas för ifrågavarande förrättningar, har utskottet föreslagit att de må kunna utses även bland häradsrättens ledamöter. Härmed har avsetts att vinna såväl en med den nya lagen säkerligen behövlig ökning av för ändamålet tillgängliga krafter som ock möjlighet att erhålla gode män på så nära håll som möjligt och därigenom kunna nedbringa kostnaderna. Visserligen inrymma häradsrätterna mångenstädes ledamöter, som icke skulle vara skickade för ifrågavarande uppdrag, men någon olägenhet av detta förhållande torde icke vara att befara, då valet av gode män är lagt i vederbörande skogsstatstjänstemans hand och därigenom garanti erhålles för ett lämpligt val.

17 §.

Frågan om beredandet av säkerhet för skogsvårdsstyrelserna för kostnader, som de kunna få vidkännas vid ombesörjandet av reproduktionsskyldigheten, har utskottet funnit böra beaktas och förty i paragrafen vidtagit ändringar i enlighet därmed. Det må härvid endast påpekas, att skogsvårdsstyrelsens påkallande av undersökning å platsen endast är fakultativt och styrelsen sålunda, i olikhet med vad enligt 1903 års lag gäller, oförhindrad att därförutan stämma in saken till domstol.

tionsåtgärder, har föranlett olika förslag. Att i sådant hänseende stadga, att fastigheten själv skall utgöra pant för dylika kostnader, är givetvis det mest tillfyllestgörande och onekligen en anordning, som erbjuder sig rätt så naturligt. Emellertid framställa sig emot densamma allvarliga betänkligheter såväl av praktiska synpunkter som med hänsyn till den inverkan, denna anordning skulle hava på andra områden och förhållanden.

Förslag om en dylik, så kallad tyst förmånsrätt hade avfattats av skogslagstiftningskommittén, som därvid bland annat framhållit den lika karaktären hos skogsåterväxtåtgärder och odlingsföretag medelst utdikningar eller vattenavtappningar, för vilka företag lån beviljas av allmänna medel med förmånsrätt till betalning ur egendomen enligt 17 kap. 6 § handelsbalken. Till kommitténs åskådning anslöt sig departementschefen, vilken därvid ytterligare underströk det jämväl av kommittén gjorda uttalandet, att fastighetens ställande såsom pant för det genom återväxtåtgärdernas vidtagande uppkomna fordringsanspråket vore synnerligen naturligt på grund av den kvalitetsförbättring och värdeförhöjning, som egendomen genom åtgärderna erhållit.

Bland dem, som avstyrkt införandet av en förmånsrätt i fastigheten, sådan som den ifrågasatts, är även lagrådet, som därvid yttrat: En sådan förmånsrätt vore, såsom ock med skarpa framhållits av skogsvårdsstyrelsernas delegerade och av domänstyrelsen, av beskaffenhet att i betänklig mån rubba fastighetskrediten. Det kunde väl vara sant, att av skogsvårdsstyrelsen föranstaltade reproduktionsåtgärder i viss mån kunde öka fastighetens värde, men sådan ökning vore dock till sin storlek mycket oviss, beroende, som den vore, av åtskilliga faktorer, vilkas inverkan vore vanskelig att bedöma; och då det i särskilda fall kunde komma att gälla mycket avsevärda belopp, vida överstigande vanliga belåningsvärdet vid lån mot inteckningssäkerhet i skogsmark, måste uppenbarligen en av lagen, på sätt nämnts, framför inteckningar inskjuten prioritet för en till beloppet obestämd rätt bliva synnerligen ägnad att minska förtroendet för värdet av inteckningar i skogsfastigheter.

Herr Tjällgrens m. fl. motion.

Även i herr *Tjällgrens* m. fl. motion framhålles det betänkliga uti de föreslagna förmånsrättsbestämmelserna, enär de lätt kunde leda till en oförutsedd minskning av värdet av fastighetsinteckningar.

Utskottet.

För bedömande av det ifrågavarande spørsmålet synes det utskottet först böra tillses, i vad mån behov av en sådan förmånsrätt som den angivna kan förefinnas. Det är då att bemärka, att när skogslagstiftningskommittén avgav sitt förslag i ämnet, den samtidigt föreslog, att

endast markägaren skulle ansvara för vidtagandet av erforderliga reproduktionsåtgärder. Kungl. Maj:ts förslag innehåller däremot, att dessutom såväl föregående ägare som avverkningsrättsinnehavare gentemot skogsvårdsstyrelsen skall ansvara för kostnaderna för sådana återväxtåtgärder, som föranledas av hans avverkning. Denna utvidgning av ansvarigheten innebär givetvis en avsevärt ökad trygghet för skogsvårdsstyrelsen, då till följd därav det med kommitténs ansvarsbestämelse såsom lätt tänkbart framhållna tillvägagångssättet, att en fastighetsköpare avverkade skogen och sedan sålde fastigheten till en ekonomiskt svag person, icke vidare skulle innebära samma lockelse. Möjligheten att av den ene eller andre kostnadsansvarige utfå ersättning är ock underlättad genom föreskrifterna uti den 16 §.

Uppenbarligen innebära likvisst de anförda förhållandena icke full trygghet för skogsvårdsstyrelsen. Men att för sådana fall, där de icke skulle vara tillräckliga, införa den till sina verkningar svårbedömda förmånsrätten synes utskottet icke vara tillrådligt. Den minskning i skogsvårdsstyrelsernas säkerhet för havda kostnader, som uteslutningen ur förslaget av förmånsrätten måste medföra, torde i stället böra, på sätt lagrådet förordat, ersättas med befogenhet för skogsvårdsstyrelserna att, därest för erhållande av återväxt komme att i mera betydande omfattning erfordras sådd, plantering eller andra jämförelsevis kostsamma kulturåtgärder, kräva ställande av säkerhet för den kostnad, som dessa åtgärder beräknas medföra, ävensom att för framtvingande av sådan säkerhet meddela avverkningsförbud. Det kan visserligen invändas, att detta medel icke alltid skulle bliva effektivt, utan beroende av, om någon skog funnes att belägga med förbud, men härvid bleve det en maning för skogsvårdsstyrelserna att se upp i tid för att eventuellt ingripa med förbud. Även i det hänseendet torde en bestämmelse av antydd innebörd bliva av betydelse, att med hänsyn till densamma en skogsägare mången gång skulle komma att vid avverkning välja det naturliga förngringsättet framför det kulturella.

4 kap.

18 § (19 §).

I herr *Olssons* i Broberg motion anføres, att stadgandet om Konungens förordnande angående svårföryngrade trakter skulle för vissa län medföra oerhörda besvär och kostnader, för så vitt ej länet i sin helhet kunde förklaras som svårföryngrat, samt att det vore vida lämpligare och enklare att åt skogsvårdsstyrelserna överlämna bestämmandet, med rätt för skogsägaren att anförda besvär hos länsstyrelsen.

*Herr Olssons
i Broberg
motion.*

Herr
Sjöbloms
motion.

Herr *Sjöblom* har beträffande denna paragraf yrkat dels att bland de däri angivna naturomständigheter, som må föranleda en trakts förklarande för svårföryngrad, skulle införas »klimatiska förhållanden», dels ock att till 1 mom. måtte fogas en klausul, att enligt detsamma meddelade bestämmelser icke skulle träda i kraft förr än vederbörande skogsvårdsstyrelse därom för respektive hemman eller hemmansdelar förordnade. I motiveringen härför har anförts, att det icke torde kunna undvikas att ej blott de marker, varest föryngringssvårigheterna vore påtagliga, komme att avskiljas, utan att man av praktiska skäl genom avgärdande av större sammanhängande trakter måste inom en dylik rayon medtaga även icke-svårföryngrade marker. Men en följd härav bleve utan tvivel den, att i vissa län ganska stora områden måste inordnas såsom svårföryngrade. Detta i sin tur kunde medföra, att det utsyningstvång för dylika områden, som lagförslaget innebure, bleve en administrativ börda, som vederbörande skogsvårdsstyrelse icke — utan betydande extra anslag — orkade med.

Frågan bleve då, huru man lämpligen skulle kunna sammanjämka de till synes olika intressen, som här berörts, nämligen å ena sidan det obestridda behovet av ett särskiljande en gång för alla av de trakter, som kunde anses såsom svårföryngrade, och fastställande av undantagsbestämmelser för dessa samt å andra sidan svårigheten att anskaffa tillräckliga medel för att den administrativa myndigheten, som hade att övervaka sagda lagbestämmelser, skulle kunna fullgöra sin funktion. Svaret på denna fråga torde icke kunna bliva mer än ett: De svårföryngrade markerna borde visserligen snarast markeras, men lagbestämmelserna borde icke tillämpas å respektive hemman, förrän vederbörande skogsvårdsstyrelse så ansåge nödvändigt och för den skull därom meddelade beslut. Fördelarna av ett dylikt arrangement torde vara påtagliga. Från det allmännas sida vunnas garanti för att de restriktivare lagbestämmelserna omedelbart kunde tillämpas, så snart vederbörande skogsvårdsstyrelse så funne lämpligt. För skogsägarna åter lämnades en respittid och i bästa fall möjlighet att för all framtid slippa utsyningstvånget enbart genom att behandla sina skogar i överensstämmelse med den anda, som lagbestämmelserna angäve. Och då det ju vore denna skötsel, som ytterst vore lagens ändamål, syntes allt tala för nu föreslagna anordning.

Utskottet.

Vad angår angivandet av de naturomständigheter, på grund av vilka Konungen må meddela förordnande om trakts behandling såsom svårföryngrad, synes den utförliga omfattning, vari de i förslaget angivits, icke vara behöfvlig. Genom vad i 5 § första stycket är stadgat,

särskilt med det däri av utskottet föreslagna tillägget, torde erforderligt skydd kunna beredas sådana skogsmarker, som icke inrymmas under något förordnande enligt denna paragraf. Den vidsträckta omfattningen i förslaget skulle ock kunna medföra, att i en framtid trakter lades under dessa strängare bestämmelser, vilka icke ansetts böra föras därunder. I enlighet härmed anser utskottet icke heller något tillägg i denna del böra göras enligt det i herr Sjöbloms motion först framförda yrkandet. Beträffande det senare av de i samma motion framställda förslagen vill utskottet framhålla, att man därigenom i själva verket skulle komma till samma situation av om varandra liggande fastigheter med strängare och mildare bestämmelser, som både kommittén och i överensstämmelse med denna motionären ansett skola medföra så stora olägenheter, att den måste undvikas. Då som skäl för förslaget anförts, att det skogsvårdsstyrelsen tillkommande arbetet skulle bliva densamma övermäktig, vill utskottet erinra om de olika möjligheter, för utförandet av styrelsens arbete, som finnas inrymda i 20 §. Genom dessa torde den av motionären åsyftade, och visserligen behövlige, smidigheten och lättnaden i styrelsens arbete kunna ernås på ett lyckligare sätt än på den i motionen angivna vägen.

Det av herr Olsson i Broberg väckta förslaget att på skogsvårdsstyrelserna överlåta bestämmandet av de områden, som böra behandlas som svårföryngrade, kan utskottet icke tillstyrka. Ett dylikt beslut är av så stor och ingripande betydelse för de därav berörda trakterna, att det endast bör få meddelas av landets högsta myndighet.

19 § (20 §).

Vid denna paragraf har det inom utskottet varit ifrågasatt, om icke där borde intagas en bestämmelse om rätt att fritt avverka torra träd och vindfällen. Utskottet har emellertid utgått ifrån att en sådan rätt icke hindras genom paragrafens bestämmelser och förty icke ansett det erforderligt med något uttryckligt stadgande därom.

22 § (23 §).

Då de i första stycket använda ordalagen, att »vad i 3, 5, 10 och 11 §§ stadgats» icke skall äga tillämpning å mark, som här avses, icke syns giva ett nog klart uttryck åt innebörden av bestämmelsen, hava desamma ersatts med det tydligare uttrycket att »denna lag» icke skall äga tillämpning å ifrågavarande mark.

Det andra stycket i Kungl. Maj:ts förslag har därigenom ock kunnat utgå.

23—24 §§ (24—25 §§).

Herr Tjällgrens m. fl. motion.

Herr *Tjällgren* m. fl. yrkar i sin motion, att här föreslagna bestämmelser måtte utbytas mot allenast ett så lydande stadgande: »Vad i denna lag stadgas skall ej utgöra hinder för skogsmarks omläggning vare sig till trädgård, åker, byggnadstomt, väg eller till annat liknande ändamål och ej heller för anordnande av betesmark.»

Herr Erik Anderssons m. fl. motion.

I herr *Erik Anderssons* m. fl. motion anföres följande: »Vi anse, att dessa bestämmelser, som avse att förhindra, att skogsmarks omläggning till jordbruksändamål förebäres som svepskäl för olaga avverkning, skjuta över målet och ej äro i den omfattning, som här föreslagits, erforderliga. Skogsmarks omläggning till trädgård, tomt, åker eller väg lärer i allmänhet ej ifrågasättas, annat än då årlig avsikt till sådan åtgärd föreligger. De arealer, som lämpa sig för sådant ändamål, äro ej heller så stora, att de kunna orsaka någon ödeläggande skogsskövling. Att stadga anmälningsplikt och inhämtande av skogsvårdsstyrelsens tillstånd för sådan omläggning anse vi därför vara obehöfligt och blott ägnat att i onödan betunga jordägarna.

Vid fråga om skogsmarks omläggning till betesmark erinras visserligen från skogsvårdsstyrelserna, att det i sydligare landsdelar ingalunda är ovanligt, att sådan omläggning tages till förevändning för att åtkomma avverkningsduglig skog. Det synes oss likväl oskäligt, att envar skogsägare i landet därför skall behöva begära skogsvårdsstyrelsens lov för att få till betesmark omföra ett aldrig så litet stycke skogsmark. För den skull hemställa vi, att propositionens förslag i denna del ändras därhän, att skogsvårdsstyrelsen endast då särskilda skäl härför synas föreligga skall äga rätt förhindra skogsmarks omläggning till betesändamål och att något tvång till att söka tillstånd till sådan omläggning ej skall åligga skogsägarna.»

Herr Hedlunds motion.

Samma framställning göres ock i herr *Hedlunds* motion.

Utskottet.

Med den erfarenhet, som under de hittills gällande skogsvårdsbestämmelserna vunnits beträffande markägares invändningar om skogsmarks användning och omläggning till andra ändamål, synes det utskottet vara uteslutet, att en dylik omläggning skulle i lagen kunna medgivnas helt fritt. De stadganden, som förslaget innehåller till förekommande av missbruk i dessa hänseenden, torde icke heller behöva kännas besvärande, utan synas utskottet vara väl avvägda.

Då vad i 7 § är stadgat för där avsedda fall givetvis bör äga

tillämpning även i fråga om ärenden, som här omförmälas, har bestämmelse härom införts.

25 § (26 §).

I åtskilliga *motioner* har yrkats, att förslaget bestämmelser om direkt straffpåföljd på överträdelse av i lagen givna bestämmelser måtte utgå.

Motioner.

I herr *Erik Anderssons* m. fl. motion anföres härom: »Det nya förslaget gör i bestraffningshänseende ingen åtskillnad på ett direkt överträdande av meddelat förbud och på en avverkning, vilken, utan att skogsvårdsstyrelsen i förväg uttalat sig om den, kommit i konflikt med lagens allmänna stadganden. Att på detta sätt kriminalisera alla oriktigt gjorda avverkningar är enligt vår uppfattning en ytterligt olämplig åtgärd.

Visserligen har varje skogsägare enligt §§ 6—7 rätt att hos skogsvårdsstyrelsen erhålla skriftligt besked, huruvida en tilltänkt avverkning är att anse såsom laglig eller ej. Det torde emellertid ej ha varit Kungl. Maj:ts avsikt, att sådant besked skall begäras beträffande *alla* avverkningar. Lagen hade ju då kommit att verka som en ren utsyningslag. De stränga straffbestämmelserna torde emellertid föranleda, att flertalet skogsägare ej våga i skälig utsträckning lita till sitt eget omdöme. Den nya skogsvårdslagen skulle alltså komma att medföra ett synnerligen besvärande moment av osäkerhet för flertalet skogsägare, vilket väl icke kan vara lagens mening.

Vi hålla av dessa anledningar före, att en olämpligt utförd avverkning i och för sig ej skall kriminaliseras, utan att straffskyldighet genom böter och beslag skall inträda först då meddelat avverkningsförbud eller lämnad anvisning överträdes.»

Herr *Johanson* i Huskvarna m. fl. hava ansett det vara i hög grad obilligt, att en förseelse, som icke trädde någon annans rätt för när och som ofta kunde hava skett i god tro, skulle beläggas med icke allenast bötesstraff utan jämväl påföljd av förlust av det avverkade. Sistnämnda påföljd borde därför utgå.

Av herr *Andersson* i Grimbo har yttrats:

»De ansvarsbestämmelser, som enligt lagförslaget skola äga tillämpning vid avverkning i strid mot lagens föreskrifter, vidlådas enligt min mening av en brist i så motto, att markägaren därmed försättes i en sämre ställning än den, som olovligen och utan äganderätt tillgriper virke. Mot den förre kan sak anhängiggöras av skogsvårdsstyrelse, dess tjänsteman eller av allmän åklagare, och straffet för denne kan variera mellan tjugofem och fem tusen kronors böter. Den senares stäl-

lande inför ansvar är däremot ofta förenat med kostnader för skogsägaren och uteblir i många fall. Straffet i detta fall kan också bli så lindrigt som endast fem kronors böter. Någon rättvis avvägning av rättslig påföljd synes sålunda ej här föreligga. För att en sådan skall kunna komma till stånd bör enligt min mening den, som utan äganderätt avverkar skog i strid mot skogsvårdslagens föreskrifter, straffas även för brott mot denna och ej endast i enlighet med strafflagen.»

Utskottet.

Utskottet inser väl de skäl, som legat till grund för förslagets stadgande om omedelbar straffpåföljd för förseelser mot lagens bestämmelser, likasom ock att det i många avseenden vaga och obestämda i dessa, som icke kan frångommas i en lagstiftning sådan som denna, har gjort, att endast vad som företagits i *uppenbar* strid mot lagens bestämmelser ansetts kunna direkt straffbeläggas. Men ser man till de verkningar, en sådan bestämmelse skulle hava, uppstå starka betänkligheter emot densamma. Följden torde nämligen bliva, att endast ett fåtal och måhända i rent oförstånd begångna överträdelser bleve straffade, men det stora flertalet förseelser skulle bliva straffria och det ehuru dessa i själva verket begåtts av sådana, som måhända varit mest förtjänta av straff. Intrycket härav skulle verka ofördelaktigt på allmänheten och ingalunda bidra till att öka respekten för lag och myndigheter. Utskottet kan sålunda icke tillstyrka förslagets stadgande om direkt straffpåföljd för överträdelse av i lagen given föreskrift, där denna innebär ett bedömande av skogliga faktorer och förhållanden, utan hemställer om ett bibehållande härutinnan utav den provisoriska lagens system att belägga överträdelse av sådana föreskrifter med straff först sedan de i det särskilda fallet stadfästats genom ett av skogsvårdsstyrelsen meddelat förbud.

Till föreskrifter av omförmälda art hör emellertid icke vad som för vissa fall beträffande svårföryngrade skogar stadgats om inhämtande av tillstånd från skogsvårdsstyrelsen. Dessa fall äro de, som angivas i 19 § samt 23 § 1). Ett åsidosättande av vad där föreskrivits bör givetvis omedelbart föranleda straffpåföljd.

Det av herr Johanson i Huskvarna m. fl. framställda yrkandet, att förlust av avverkat virke borde borttagas såsom straffpåföljd, torde icke böra bifallas. Även med en höjning av bötesskalan till ett maximum av femtusen kronor, torde nämligen fall kunna tänkas inträffa, där allenast ett bötesstraff icke skulle vara nog verksamt eller för rättsmedvetandet tillfredsställande. Påföljden återfinnes ock i hittills gällande skogsvårdslagar.

Vad herr Andersson i Grimbo yttrat synes bero på ett otillräckligt beaktande av innehållet i paragrafens 3 mom. Genom de häri innehållna reglerna torde emellertid de av motionären framhållna synpunkterna på ett tillfredsställande sätt komma till sin rätt.

26 § (27 §).

Att åtalsrätt bör tillkomma såväl allmän åklagare som vederbörande skogsvårdsmyndighet torde vara otvivelaktigt. Däremot synes det utskottet vara både obehövt och oegentligt att — såsom visserligen i gällande författningar förekommer — tillerkänna jämväl skogsvårdsstyrelsernas högre tjänstemän sådan rätt. Då dessa tjänstemäns ställning är att vara biträden åt styrelserna samt styrelserna bära ansvaret för verksamhetsutövningen, torde det vara föga överensstämmande härmed, att en tjänsteman skulle kunna anställa åtal, även om styrelsen ansåge detta i det förevarande fallet icke böra ske.

28 § (29 §).

Med den i 26 § föreslagna ändringen rörande åtalsrätten kvarstår här endast frågan, huruvida allmän åklagare bör erhålla del i böter och beslagsmedel eller dessa böra odelade gå till skogsvårdskassan, även där allmän åklagare anställt åtalet.

Yrkande i den senare riktningen har framställts av herr *Olsson* i Broberg, och härtill ansluter sig utskottet.

30—31 §§ (31—32 §§).

Här vidtagna jämkningar hava föranletts av de ändrade eller nya bestämmelserna i 8 och 17 §§.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag till lag angående vård av kommunkogar, sockenallmänningsskogar samt vissa stiftelsers, föreningers och sällskaps skogar;

B) att riksdagen, med förklarande, att Kungl. Maj:ts förslag till skogsvårdslag ej kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

Förslag

till

Skogsvårdslag.

Häri genom förordnas som följer:

1 kap. Lagens ändamål och omfattning.

1 §.

Skogsmark skall enligt vad i denna lag stadgas användas till skogsbörd.

Uppsikt över att detta varder iakttaget skall för varje landstingsområde, där denna lag äger tillämpning, utövas av den skogsvårdsstyrelse, som där skall finnas, *samt den av skogsvårdsstyrelsen för sådant ändamål antagna personal ävensom de inom kommunerna tillsatta skogsvårdskommittéer.*

Uppsikt över att detta varder iakttaget skall för varje landstingsområde, där denna lag äger tillämpning, utövas av den skogsvårdsstyrelse, som där skall finnas.

I fråga om skogsmark, som är underkastad bestämmelserna i denna lag och belägen inom området för stad, som icke deltagar i landsting, utövas tillsynen av skogsvårdsstyrelsen inom det landstingsområde, varav staden omgives.

2 §.

1 mom. Från tillämpningen av denna lag undantagas:

1) skogar, belägna inom Västerbottens eller Norrbottens län;

1) skogar, belägna inom *Gottlands*, Västerbottens eller Norrbottens län;

2) sådana nedom Västerbottens län belägna skogar, som äro underkastade bestämmelserna i förordningen angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden;

3) inom Kopparbergs och Gävleborgs län vid storskifte avsatta häradsallmänningar och besparingsskogar;

Kungl. Maj:ts förslag:

4) skogar, som lyda under lagen angående vård av kommunskogar, sockenallmänningsskogar samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps skogar;

5) skyddsskogar samt skogar å flygsandsfälten i Hallands län;

6) statens till bergshanteringens understöd anslagna skogar;

7) skogar å statens utarrenderade jordbruksdomäner och å ecklesiastika boställen; samt

8) övriga här ovan ej nämnda skogar, varå förordningen den 26 januari 1894 angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket äger tillämpning eller som avses i § 4 av nämnda förordning.

2 mom. Ligger skog, som i 1 mom. 7) eller 8) angives, i samfällighet med skog, som lyder under denna lag, skall lagen äga tillämpning å det samfälliga skogsområdet i dess helhet.

Utskottets förslag:

4) städernas skogar;

5) skyddsskogar samt i kungl. brev den 16 juni 1847 och den 27 juli 1860 omförmälda skogar å flygsandsfälten i Hallands län;

2 kap. Om avverkning.*Om avverkning av yngre skog.***3 §.**

Skog, som icke nått den ålder och utveckling, vid vilken självföryngring kan enligt ortens förhållanden i allmänhet erhållas (yngre skog), må icke, utan särskilt tillstånd av skogsvårdsstyrelsen efter ty i 4 § sägs, avverkas annorledes än genom för skogens utveckling ändamålsenlig gallring.

4 §.

1 mom. Tillstånd till avverkning i yngre skog utöver vad i 3 § är medgivet må beviljas allenast:

3 §.

Yngre skog må icke, utom i fall som i 4 § sägs, avverkas annorledes än genom för skogens utveckling ändamålsenlig gallring.

4 §.

1 mom. Utan hinder av vad i 3 § är stadgat må avverkning i yngre skog ske:

Kungl. Maj:ts förslag:

1:o) där för tillgodoseende av fastighetens eller därmed sambrukad fastighets *oundgängliga* husbehov eller av sådan rätt till husbehovsfång från fastigheten, som tillkommer innehavare av avverkningsrätt, vilken uppkommit före den 1 januari 1923, icke finnes tillgång till annan skog å fastigheterna eller behovet icke lämpligen kan tillgodoses från sådan; eller

2:o) där avverkningen är avsedd att ingå såsom led i en rationell skogshushållning eller eljest överensstämmer med en god skogsvård.

Tillstånd, varom nu sagts, må dock ej lämnas utan att skogsvårdsstyrelsen finner särskilda skäl därtill föreligga; ägande styrelsen vid sådant tillstånd jämväl meddela de villkor eller andra föreskrifter, som av förhållandena påkallas.

2 mom. Virke, som jämlikt 1 mom. 1:o) blivit avverkat för husbehov, må ej användas för annat ändamål utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd.

Om avverkning av äldre skog.

5 §.

Avverkning av skog, vilken icke är att anse såsom yngre, må ej så bedrivas, att skogens återväxt äventyras.

Ej heller må utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd avverkning för annat ändamål än i 4 § 1 mom. 1:o) sägs äga rum i sådan omfattning, att fastigheten därigenom skulle komma att för framtiden lida

Utskottets förslag:

1:o) där för tillgodoseende av fastigheten eller därmed sambrukad fastighets husbehov eller av sådan rätt till husbehovsfång från fastigheten, som tillkommer innehavare av avverkningsrätt, vilken uppkommit före den 1 januari 1923, icke finnes tillgång till annan skog å fastigheterna eller behovet icke lämpligen kan tillgodoses från sådan; eller

Avverkning enligt 2:o) må dock endast äga rum efter därtill av skogsvårdsstyrelsen erhållet tillstånd; och äger styrelsen beträffande såväl i 1:o) som i 2:o) avsedd avverkning i särskilt fall lämna de föreskrifter eller göra de inskränkningar, som av förhållandena påkallas.

Avverkning av skog, vilken icke är att anse såsom yngre, må ej så bedrivas, *ej heller må efter avverkning med marken så förfaras*, att skogens återväxt äventyras.

Ej heller må utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd avverkning för annat ändamål än i 4 § 1 mom. 1:o) sägs äga rum i sådan omfattning, att fastigheten därigenom skulle komma att för framtiden lida

5 §.

Kungl. Maj:ts förslag:

brist på *behövlig skog* efter ortens förhållanden; dock att utan hinder härav avverkningsrätt, som upplåtits före den 1 januari 1923, må tillgodosgöras i enlighet med vad förut gällande lag medgivit.

Utskottets förslag:

brist på *husbehovsskog* efter ortens förhållanden; dock att utan hinder härav avverkningsrätt, som upplåtits före den 1 januari 1923, må tillgodosgöras i enlighet med vad förut gällande lag medgivit.

Gemensamma bestämmelser.

6 §.

Vill någon, med hänsyn till av honom tillärnad eller påbörjad avverkning, påkalla yttrande av skogsvårdsstyrelsen, huruvida viss skog är att anse såsom yngre eller huru avverkning bör företagas utan att stadgandena i 3 eller 5 § varda överträdna, äge han därom göra skriftlig ansökan hos skogsvårdsstyrelsen.

Avverkning, som företages i överensstämmelse med sådant yttrande, är att anse såsom laglig.

7 §.

1 mom. Finner skogsvårdsstyrelsen förutgående undersökning å marken vara behövlig för prövning av fråga, varom i 4, 5 eller 6 § sägs, verkställes sådan undersökning av *någon styrelsens tjänsteman med högre skoglig utbildning*; ägande styrelsen jämväl, där sådant av förhållandena påkallas, inhämta utlåtande från i lantushållning sakkunnig person.

Kostnad för dylik undersökning eller utredning skall utgå av medel, som av skogsvårdsstyrelsen förval-

6 §.

Vill någon, med hänsyn till av honom tillärnad eller påbörjad avverkning, påkalla yttrande av skogsvårdsstyrelsen, huruvida viss skog är att anse såsom yngre eller huru avverkning bör företagas utan att stadgandena i 3, 4 eller 5 § varda överträdna, äge han därom göra skriftlig ansökan hos skogsvårdsstyrelsen.

7 §.

1 mom. Finner skogsvårdsstyrelsen förutgående undersökning å marken vara behövlig för prövning av fråga, varom i 4, 5 eller 6 § sägs, verkställes sådan undersökning av *länsjägmästaren eller på annat sätt, som styrelsen förordnar*; ägande styrelsen jämväl, där sådant av förhållandena påkallas, inhämta utlåtande från i lantushållning sakkunnig person.

Kostnad för dylik undersökning eller utredning skall utgå av medel, som av skogsvårdsstyrelsen förval-

Kungl. Maj:ts förslag:

tas; dock skall *nödig hantlangning* utgöras av sökanden.

2 mom. Skogsvårdsstyrelsens slutliga beslut i ärende, varom i 4, 5 eller 6 § sägs, skall angiva den tid, högst fem år, för vilken detsamma skall gälla, samt så fort ske kan bevisligen tillställas sökanden.

8 §.

Sker avverkning i strid mot bestämmelserna i detta kap. eller mot föreskrifter, som enligt detsamma meddelats, eller *företages utstämpling* eller *därmed jämförlig åtgärd för avverkning*, som kan antagas komma i strid mot nämnda bestämmelser eller föreskrifter, äger skogsvårdsstyrelsen att, därest sådant finnes vara av nöden, meddela förbud att å den fastighet, där avverkning sålunda ägt rum eller planlagts, utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd verkställa avverkning, med rätt för skogsvårdsstyrelsen att begränsa förbudet att gälla allenast viss del av fastigheten eller eljest på visst sätt inskränka förbudet, såsom genom tillåtelse att avverka *träd av vissa mått* eller att avverka till den av förbudet berörda fastighetens eller med denna sambrukad fastighets *oundgängliga* husbehov. Innan förbud varder meddelat, skall fastighetens ägare samt, där avverkning verkställts eller planlagts av annan, jämväl denne beredas tillfälle att yttra sig i ären-

Utskottets förslag:

tas; dock skall sökande *utgöra nödig hantlangning ävensom, därest på hans begäran verkställes utsyning eller utstämpling, utgiva ersättning härför efter grunder, som av skogsvårdsstyrelsen för varje år fastställas.*

8 §.

1 mom. Sker avverkning i strid mot bestämmelserna i detta kap. eller mot föreskrifter, som enligt detsamma meddelats, eller *finner skogsvårdsstyrelsen på grund av företagen utstämpling eller eljest skälig anledning antaga, att avverkning planlagts, vilken skulle komma i strid mot nämnda bestämmelser eller föreskrifter*, äger skogsvårdsstyrelsen att, därest sådant finnes vara av nöden, meddela förbud att å den fastighet, där avverkning sålunda ägt rum eller planlagts, utan skogsvårdsstyrelsens tillstånd verkställa avverkning, med rätt för skogsvårdsstyrelsen att begränsa förbudet att gälla allenast viss del av fastigheten eller eljest på visst sätt inskränka förbudet, såsom genom tillåtelse att avverka *vissa träd eller bestånd* eller att avverka till den av förbudet berörda fastighetens eller med denna sambrukad fastighets husbehov. Innan förbud varder meddelat, skall fastighetens ägare samt, där avverkning verkställts eller planlagts

Kungl. Maj:ts förslag:

det; finner skogsvårdsstyrelsen saken sådan, att den ej kan tåla uppskov, må den dock meddela förbud tillsvidare och intill dess annorlunda varder förordnat.

Avverkningsförbud går genast i verkställighet, men skall skogsvårdsstyrelsen inom trettio dagar efter det förbudet gavs genom stämning till domstolen anhängiggöra talan om förbudets fastställande eller meddelandet av föreskrifter, om och på vilka villkor avverkning må äga rum.

Varder, utan att avverkningsförbud efter ty nu sagts av skogsvårdsstyrelsen meddelats, fråga om avverknings berättigande dragen inför domstol, må denna, jämväl innan målet slutligen prövats, meddela förbud att gälla tills vidare.

Påkallas vid domstolen undersökning å marken eller finner domstolen eljest sådan undersökning vara av nöden, förordne länsstyrelsen på domstolens begäran en skogsstatens tjänsteman att med biträde av två ojävige gode män, vilka av förrättningsmannen utses bland dem, som till ledamöter i ägodelningsrätt eller till gode män vid lantmåteriförrättning i orten valda äro, å stället undersöka förhållandet och avgiva redogörelse däröver till domstolen. Kostnaden för dylik undersökning skall förskjutas av medel, som av skogsvårdsstyrelsen förvaltas, men kan genom domstolens slutliga beslut åläggas vederparten, om han påkallat undersökningen.

Utskottets förslag:

av annan, jämväl denne beredas tillfälle att yttra sig i ärendet; finner skogsvårdsstyrelsen saken sådan, att den ej kan tåla uppskov, må den dock meddela förbud tillsvidare och intill dess annorlunda varder förordnat.

Förbud, som nu sagts, skall utan hinder av besvär genast träda i kraft.

2 mom. Skogsvårdsstyrelsen äger bemyndiga länsjägmästaren eller annan hos styrelsen anställd tjänsteman, som fullgjort vad som erfordras för vinnande av anställning såsom jägmästare, att där i fall, som i 1 mom. avses, är av synnerlig vikt, att förbud, som där sägs, kommer till stånd innan styrelsen hinner sammanträda, meddela sådant förbud å styrelsens vägnar. Om sålunda meddelat förbud göra tjänstemannen utan dröjsmål anmälan hos styrelsens ordförande, och ankomme därefter på styrelsen att i ärendet förordna. I den mån dylikt förbud ej inom tio dagar från den, då det delgavs, den dagen oräknad, blivit av styrelsen fastställt, vare förbudet förfallet.

Kungl. Maj:ts förslag:

Undersökning, som här förut sagts, må jämväl påkallas hos länsstyrelsen av skogsvårdsstyrelsen före eller efter meddelande av förbud men innan målet kommit till domstolens handläggning, så ock av skogsägaren efter det förbud meddelats av skogsvårdsstyrelsen.

Utskottets förslag:**9 §.**

Sker ej, efter det skogsvårdsstyrelse meddelat avverkningsförbud, stämning till domstol inom den i 8 § andra stycket angivna tid, vare förbudet förfallet. I andra fall gäller avverkningsförbud, intill dess annorledes av vederbörande myndighet förordnas.

Av skogsvårdsstyrelsen meddelat förbud må av styrelsen återkallas, innan målet anhängiggjorts vid domstolen. Därefter ankommer det på domstolen att, på framställning av skogsägaren och efter skogsvårdsstyrelsens hörande, pröva frågan om förbudets fortbestånd.

3 kap. Om åtgärder för betryggande av återväxt.**10 §.**

Där vid avverkning icke kvarlämnats skog av sådan täthet och beskaffenhet, att densamma med hänsyn till rådande naturförhållanden kan anses nöjaktig, samt en tillfredsställande naturlig återväxt ej heller blivit tryggad, skola sådana åtgärder vidtagas, som äro erforderliga för att nöjaktig återväxt

9 §.

Där vid avverkning icke kvarlämnats skog av sådan täthet och beskaffenhet, att densamma med hänsyn till rådande naturförhållanden kan anses nöjaktig, samt en tillfredsställande naturlig återväxt ej heller kan inom skälig tid påräknas, skola sådana åtgärder vidtagas, som äro erforderliga för att

Kungl. Maj:ts förslag:

inom skälig tid efter avverkningen kommer att finnas å det avverkade området. Därå uppkommen skog skall vidmakthållas, till dess densamma nått den utveckling, att den ej längre är att räkna som plantskog.

11 §.

Uppkommer i skog skada genom brand, storm, snöbrott, insektshärjning eller annan dylik händelse eller genom betning av hemdjur eller genom åverkan, skall vad i 10 § föreskrivits om vidtagande av åtgärder för betryggande av nöjaktig återväxt efter avverkning äga motsvarande tillämpning, ändå att skyldighet därtill enligt sagda paragraf ej föreligger.

Där markens ägare ej uppsåtligt förorsakat eller genom åsidosättande av någon honom åliggande skyldighet vållat skadegörelsen och denna ej heller uppkommit genom betning av hemdjur, må åtgärder för återväxtens betryggande icke fordras till större kostnad än som motsvarar värdet av de vid skadegörelsen fällda träd, som finnas kvar å området eller av ägaren tillgodogjorts, ävensom av de kvarstående träd, vilka blivit så skadade, att de ej böra bibehållas eller eljest måste såsom hinderliga för betryggandet av nöjaktig återväxt borttagas, jämte den ersättning markägaren i anledning av skadan uppburit eller kunnat uppbära.

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 11 saml. 1 häft. (Nr 1.)

Utskottets förslag:

nöjaktig återväxt inom skälig tid efter avverkningen kommer att finnas å det avverkade området. Därå uppkommen skog skall vidmakthållas, till dess densamma nått den utveckling, att den ej längre är att räkna som plantskog.

10 §.

1 mom. Uppkommer i skog skada genom brand, storm, snöbrott, insektshärjning eller annan dylik händelse eller genom betning av hemdjur eller genom åverkan, skall vad i 9 § föreskrivits om vidtagande av åtgärder för betryggande av nöjaktig återväxt efter avverkning äga motsvarande tillämpning, ändå att skyldighet därtill enligt sagda paragraf ej föreligger.

Där markens ägare ej uppsåtligt förorsakat eller genom åsidosättande av någon honom åliggande skyldighet vållat skadegörelsen och denna ej heller uppkommit genom betning av hemdjur, må åtgärder för återväxtens betryggande icke fordras till större kostnad än som motsvarar värdet av de vid skadegörelsen fällda träd, som finnas kvar å området eller av ägaren tillgodogjorts, ävensom av de kvarstående träd, vilka blivit så skadade, att de ej böra bibehållas eller eljest måste såsom hinderliga för betryggandet av nöjaktig återväxt borttagas, jämte den ersättning markägaren i anledning av skadan uppburit eller kunnat uppbära.

*Kungl. Maj:ts förslag:**12 §.*

För vidtagande av åtgärder, som kunna vara erforderliga för betryggande av skogsåterväxt, är skogsmarkens ägare ansvarig. Är tvist om äganderätten till marken, skall såsom ägare anses den, vilken med äganderättsanspråk innehar densamma.

Har avverkning företagits av tidigare ägare eller av avverkningsrättsinnehavare, vare jämväl denne gentemot skogsvårdsstyrelsen ansvarig för kostnaderna för de återväxtåtgärder, som av hans avverkning föranledas, men må han av markens ägare söka åter vad han för sådant ändamål utgivit, därest ej annat blivit avtalat eller, vad angår avverkningsrättsinnehavare, han genom överskridande av den upplåtna avverkningsrätten själv varit vållande till att åtgärderna måst vidtagas.

13 §.

Finner skogsvårdsstyrelsen, att åtgärd, som skall vidtagas för betryggande av återväxt, icke varder verkställd så snart lämpligen kan ske, söke styrelsen med den eller dem,

Utskottets förslag:

2 mom. Skulle i fall, som i 1 mom. andra stycket avses, där angiven skyldighet bliva synnerligen betungande, må skogsvårdsstyrelsen på ansökan kunna medgiva skälig begränsning därav.

11 §.

För vidtagande av åtgärder, som kunna vara erforderliga för betryggande av skogsåterväxt, är skogsmarkens ägare ansvarig. Är tvist om äganderätten till marken, skall såsom ägare anses den, vilken med äganderättsanspråk innehar densamma.

Har avverkning företagits av tidigare ägare eller av avverkningsrättsinnehavare, vare jämväl denne gentemot skogsvårdsstyrelsen ansvarig för kostnaderna för de återväxtåtgärder, som av hans avverkning föranledas, men må han av markens ägare söka åter vad han för sådant ändamål utgivit, därest ej annat blivit avtalat eller, vad angår avverkningsrättsinnehavare, han genom överskridande av den upplåtna avverkningsrätten själv varit vållande till att åtgärderna måst vidtagas.

12 §.

Finner skogsvårdsstyrelsen åtgärder för betryggande av återväxt jämligt denna lag påkallade, söke styrelsen med den eller dem, som lagenligt äro ansvariga för åter-

Kungl. Maj:ts förslag:

som lagenligt äro ansvariga för återväxtens betryggande, träffa överenskommelse om samtliga de åtgärder, som för berörda ändamål böra vidtagas, och om den tid, inom vilken envar av dem skall vara fullgjord. Sådan överenskommelse skall avfattas skriftligen.

Utskottets förslag:

växtens betryggande, träffa överenskommelse om samtliga de åtgärder, som för berörda ändamål böra vidtagas, och om den tid, inom vilken envar av dem skall vara fullgjord. Sådan överenskommelse skall avfattas skriftligen.

Varder ej sålunda överenskommelse träffad, må skogsvårdsstyrelsen, där den ej finner saken omedelbart böra stämmas till domstol, hos länsstyrelsen påkalla undersökning av avverkningsområdet. Länsstyrelsen förordnar i anledning härav en skogsstatens tjänsteman att med biträde av två ojävige gode män, vilka av förrättningsmannen utses bland dem, som till ledamöter i ägodelningsrätt eller till gode män vid lantmäteriförrättning i orten eller ock till ledamöter i häradsrätt valda äro, å stället undersöka förhållandet och däröver till skogsvårdsstyrelsen avgiva redogörelse med förslag till de åtgärder, som för markens återställande i skogbärande skick må finnas nödiga. Stanna synemännen i olika meningar, varde de särskilda meningarna skogsvårdsstyrelsen meddelade.

Sedan nämnda undersökning hållits, söke styrelsen ånyo få till stånd överenskommelse, som ovan sagts.

14 §.

Kan ej överenskommelse, som i 13 § omförmäles, träffas, stämme

13 §.

Kan ej överenskommelse, som i 12 § omförmäles, träffas, stämme

Kungl. Maj:ts förslag:

skogsvårdsstyrelsen in saken till domstol.

Domstolen äger föreskriva de åtgärder för återväxtens betryggande som av förhållandena påkallas, samt förelägga viss tid, inom vilken vad sålunda föreskrivits skall vara fullgjort.

Finner domstolen, efter därom framställt yrkande eller eljest, undersökning på marken böra före målets avgörande företagas, äger domstolen, med angivande av de hänseenden, i vilka undersökningen påkallas, därom göra framställning hos länsstyrelsen, som meddelar förordnande efter ty i 8 § fjärde stycket sägs.

Kostnaden för undersökning, varom nu sagts, skall förskjutas av skogsvårdsstyrelsen, men stanna på den, som av domstolen vid målets slut därtill prövas skyldig.

15 §.

Vad genom överenskommelse eller domstols utslag blivit bestämt om åtgärder för betryggande av återväxt samt om tiden därför vare gällande mot framtida ägare av skogsmarken.

16 §.

Har den tid för vidtagande av åtgärd till återväxtens betryggande, vilken blivit bestämd genom överenskommelse eller domstols utslag, gått till ända, och förekommer anledning antaga, att åtgärden icke full-

Utskottets förslag:

skogsvårdsstyrelsen in saken till domstol, *och äger denna* föreskriva de åtgärder för återväxtens betryggande, som av förhållandena påkallas, samt förelägga viss tid, inom vilken vad sålunda föreskrivits skall vara fullgjort.

14 §.

Vad genom överenskommelse eller domstols utslag blivit bestämt om åtgärder för betryggande av återväxt samt om tiden därför vare gällande mot framtida ägare av skogsmarken.

15 §.

Har den tid för vidtagande av åtgärd till återväxtens betryggande, vilken blivit bestämd genom överenskommelse eller domstols utslag, gått till ända, och förekommer anledning antaga att åtgärden icke full-

Kungl. Maj:ts förslag:

gjorts, låte skogsvårdsstyrelsen genom besiktning å marken undersöka förhållandet. Dylik besiktning verkställles *efter styrelsens förordnande av någon dess tjänsteman med högre skoglig utbildning* jämte två av styrelsen tillkallade sådana gode män, som i 8 § fjärde stycket omförmälas. Till sådan förrättning skall markägaren samt, där skogsvårdsstyrelsen avser att gent emot annan göra gällande förpliktelse att ansvara för återväxtkostnaderna, jämväl denne genom styrelsens försorg bevisligen kallas. Redogörelse över förrättningen skall till skogsvårdsstyrelsen avgivas.

Erhålles vederbörandes skriftliga erkännande, att föreskriven åtgärd icke fullgjorts, vare besiktning, som nyss sagts, icke av nöden.

Det ankommer på styrelsen att föranstalta om vidtagande av åtgärd, som enligt första eller andra stycket befunnits eftersatt.

17 §.

Har åtgärd blivit enligt 16 § genom skogsvårdsstyrelsens föranstaltande vidtagen, äger på framställning av styrelsen överexekutor låta hos vederbörande omedelbart uttaga kostnaderna för såväl själva åtgärden som den föregående besiktningen, där styrelsen visar, att försummelse befunnits föreligga och kostnadsbeloppet medelst behöriga räkningar styrkes.

Vill den, av vilken kostnad så-

Utskottets förslag:

gjorts, låte skogsvårdsstyrelsen genom besiktning å marken undersöka förhållandet. Dylik besiktning verkställles *av länsjägmästaren eller annan av skogsvårdsstyrelsen förordnad person* jämte två av styrelsen tillkallade sådana gode män, som i 12 § andra stycket omförmälas. Till sådan förrättning skall markägaren samt, där skogsvårdsstyrelsen avser att gent emot annan göra gällande förpliktelse att ansvara för återväxtkostnaderna, jämväl denne genom styrelsens försorg bevisligen kallas. Redogörelse över förrättningen skall till skogsvårdsstyrelsen avgivas.

Erhålles vederbörandes skriftliga erkännande, att föreskriven åtgärd icke fullgjorts, vare besiktning, som nyss sagts, icke av nöden.

Det ankommer på styrelsen att föranstalta om vidtagande av åtgärd, som enligt första eller andra stycket befunnits eftersatt.

16 §.

Har åtgärd blivit enligt 15 § genom skogsvårdsstyrelsens föranstaltande vidtagen, äger på framställning av styrelsen överexekutor låta hos vederbörande omedelbart uttaga kostnaderna för såväl själva åtgärden som den föregående besiktningen, där styrelsen visar, att försummelse befunnits föreligga och kostnadsbeloppet medelst behöriga räkningar styrkes.

Vill den, av vilken kostnad så-

Kungl. Maj:ts förslag:

lunda utsökts, emot det till betalning fastställda beloppet anställa klander eller eljest söka återvinning, stämme in talan därom till domstol sist inom tre månader från det uttagning av beloppet ägt rum eller, därförutan, betalning skett med förbehåll om rätt för gäldenären att söka återvinning.

18 §.

Går fastighet, vartill hörer skogsmark, å vilken på föranstaltande av skogsvårdsstyrelsen företagits åtgärd enligt 16 §, till försäljning efter utmätning eller i anledning av konkurs, äge styrelsen att ur köpeskillingen utfå ogulden kostnad för samma åtgärd jämte förutgående besiktning med enahanda förmånsrätt, som i 17 kap. 6 § handelsbalken är stadgad för avgäld av fast egendom. Dock upphörs förmånsrätten att gälla, därest styrelsen icke inom tre månader efter det besiktning enligt 16 § ägt rum eller i nämnda paragraf omförmäلت erkännande lämnats, hos domaren gör anmälan, att styrelsen vill taga sådan förmånsrätt i anspråk.

Sådan anmälan skall införas i in-teckningsprotokollet å nästa rättegångsdag under lagtima ting, så ock i in-teckningsboken. När full betalning skett, skall ock anmälan härom göras och i in-teckningsprotokollet och in-teckningsboken införas efter vad nu sagts.

Utskottets förslag:

lunda utsökts, emot det till betalning fastställda beloppet anställa klander eller eljest söka återvinning, stämme in talan därom till domstol sist inom tre månader från det uttagning av beloppet ägt rum eller, därförutan, betalning skett med förbehåll om rätt för gäldenären att söka återvinning.

17 §.

Företages avverkning på sådant sätt, att för erhållande av återväxt, som i denna lag stadgas, kommer att i mera betydande omfattning erfordras sådd, plantering eller andra jämförelsevis kostsamma kulturåtgärder, äge skogsvårdsstyrelsen, där den ej i den i 6 § angivna ordning förklarar sådan säkerhet ej erforderlig, av vederbörande fordra betryggande säkerhetsställande för kostnad, som dessa åtgärder av styrelsen beräknas medföra.

Varder ej på anfordran i första stycket omförmäld säkerhet hos skogsvårdsstyrelsen ställd, må styrelsen meddela avverkningsförbud, som i 8 § sägs.

Sålunda meddelat förbud upphör, där yrkad säkerhet ställes eller erforderliga åtgärder till återväxtens betryggande vidtagits av den därtill skyldige eller betalning för åtgärd, som på hans bekostnad utförts, blivit skogsvårdsstyrelsen gottgjord.

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

4 kap. Särskilda bestämmelser angående svärföryngrade skogar.

19 §.

1 mom. Där i någon trakt på grund av skogsmarks belägenhet i havsbandet eller på höjder eller eljest i särskilt exponerat läge eller till följd av andra naturomständigheter, såsom jordmånens beskaffenhet, jordlagrets tunnhet eller markens benägenhet för försumpning, det i allmänhet måste befaras, att i händelse av ovarsam avverkning av befintlig skog återväxt skulle omöjliggöras eller ock återväxt, som kunde förväntas uppkomma, skulle bli oskäligt sen eller underhaltig, må på framställning av skogsvårdsstyrelsen och efter förutgången syn och undersökning Konungen förordna, att skog inom sådan trakt skall såsom *svärföryngrad* vara underkastad de i 20—22 §§ meddelade bestämmelser.

Förordnande, varom nu sagts, må även meddelas av länsstyrelsen att gälla, intill dess Konungen i ärendet beslutat.

Finnes förordnande, som efter ty här förut sagts blivit meddelat, i sin helhet eller till någon del icke vidare vara behöfligt, må detsamma av Konungen återkallas.

2 mom. Skogar inom Gottlands län och på Öland skola utan för-

18 §.

1 mom. Där i någon trakt på grund av skogsmarks belägenhet i havsbandet eller på höjder eller eljest i särskilt exponerat läge det i allmänhet måste befaras, att i händelse av ovarsam avverkning av befintlig skog återväxt skulle omöjliggöras eller ock återväxt, som kunde förväntas uppkomma, skulle bli oskäligt sen eller underhaltig, må på framställning av skogsvårdsstyrelsen och efter förutgången syn och undersökning Konungen förordna, att skog inom sådan trakt skall såsom *svärföryngrad* vara underkastad de i 19—21 §§ meddelade bestämmelser.

Förordnande, varom nu sagts, må även meddelas av länsstyrelsen att gälla, intill dess Konungen i ärendet beslutat.

Finnes förordnande, som efter ty här förut sagts blivit meddelat, i sin helhet eller till någon del icke vidare vara behöfligt, må detsamma av Konungen återkallas.

2 mom. Skogar på Öland skola utan förordnande, varom i 1 mom.

Kungl. Maj:ts förslag:

ordnande, varom i 1 mom. sägs, vara underkastade de i 20—22 §§ meddelade bestämmelserna.

20 §.

I fråga om avverkning i svår-föryngrad skog skall vad i 2 kap. är stadgat för där avsedda fall äga motsvarande tillämpning, med iakttagande:

1) att där skogsvårdsstyrelsen finner nödigt att vissa träd överhållas såsom fröträd eller att till skydd för återväxten avverkning till husbehov inom visst område tillsvidare ej må äga rum, styrelsen äger meddela föreskrift härom; skolande i ty fall fröträden förses med tydliga märken och sådant område, varom nyss sagts, å marken tydligt utmärkas, varefter avverkning av fröträden eller inom området ej må ske, förrän skogsvårdsstyrelsen därtill lämnat tillstånd; samt

2) att avverkning för annat ändamål än husbehov må äga rum allenast med tillstånd av skogsvårdsstyrelsen, därvid ägaren vare berättigad att erhålla tillstånd till avverkning på en gång i så stor utsträckning, som är med skogens återväxt förenlig, dock med iakttagande, dels att avverkning i den omfattning, att särskilda åtgärder erfordras för återväxtens betryggande, allenast må medgivas, om sådana åtgärder kunna företagas utan oskäl- lig kostnad, och dels att, därest

Utskottets förslag:

sägs, vara underkastade de i 19—21 §§ meddelade bestämmelserna.

19 §.

I fråga om avverkning i svår-föryngrad skog skall vad i 2 kap. är stadgat för där avsedda fall äga motsvarande tillämpning, med iakttagande:

1) att där skogsvårdsstyrelsen finner nödigt att vissa träd överhållas såsom fröträd eller att till skydd för återväxten avverkning till husbehov inom visst område tillsvidare ej må äga rum, styrelsen äger meddela föreskrift härom; skolande i ty fall fröträden förses med tydliga märken och sådant område, varom nyss sagts, å marken tydligt utmärkas, varefter avverkning av fröträden eller inom området ej må ske, förrän skogsvårdsstyrelsen därtill lämnat tillstånd; samt

2) att avverkning för annat ändamål än husbehov må äga rum allenast med tillstånd av skogsvårdsstyrelsen, därvid ägaren vare berättigad att erhålla tillstånd till avverkning på en gång i så stor utsträckning, som är med skogens återväxt förenlig, dock med iakttagande, dels att avverkning i den omfattning, att särskilda åtgärder erfordras för återväxtens betryggande, allenast må medgivas, om sådana åtgärder kunna företagas utan oskäl- lig kostnad, och dels att, därest

Kungl. Maj:ts förslag:

icke avverkningen föranlåtes av skogens beskaffenhet eller eljest en god skogsvårds fordringar, fastigheten icke genom avverkningen må komma att för framtiden lida brist på *behörlig skog* efter ortens förhållanden.

21 §.

Då tillstånd till avverkning enligt 20 § meddelas, skall i allmänhet ske utsyning, som *på skogsvårdsstyrelsens förordnande verkställs av någon dess tjänsteman med högre skoglig utbildning*. Vid utsyningen skola de utsynade träden genom förrättningsmannens försorg förses med skogsvårdsstyrelsens stämpelmärke såväl vid roten som å stammen vid brösthöjd; börande vid meddelandet av avverkningstillstånd föreskrivas, att vid avverkningen det roten åsatta märket skall kvarlämnas å stubben.

I stället för utsyning må, där sådant finnes vara tillräckligt, allenast anvisning äga rum av viss trakt, därå avverkningen får företagas; skolande därvid gränserna för trakten tydligt utmärkas.

Finner skogsvårdsstyrelsen uppenbart, att genom avverkning, var till tillstånd sökes, skogens återväxt icke äventyras, vare utsyning eller anvisning ej erforderlig.

I tillstånd till avverkning må jämväl innefattas föreskrifter i avseende på sättet för avverkningen, om sådana finnas erforderliga.

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 11 saml. 1 häft. (Nr 1.)

Utskottets förslag:

icke avverkningen föranlåtes av skogens beskaffenhet eller eljest en god skogsvårds fordringar, fastigheten icke genom avverkningen må komma att för framtiden lida brist på *husbehovsskog* efter ortens förhållanden.

20 §.

Då tillstånd till avverkning enligt 19 § meddelas, skall i allmänhet ske utsyning, som *verkställs av länsjägmästaren eller annan av skogsvårdsstyrelsen förordnad person*. Vid utsyningen skola de utsynade träden genom förrättningsmannens försorg förses med skogsvårdsstyrelsens stämpelmärke såväl vid roten som å stammen vid brösthöjd; börande vid meddelandet av avverkningstillstånd föreskrivas, att vid avverkningen det roten åsatta märket skall kvarlämnas å stubben.

I stället för utsyning må, där sådant finnes vara tillräckligt, allenast anvisning äga rum av viss trakt, därå avverkningen får företagas; skolande därvid gränserna för trakten tydligt utmärkas.

Finner skogsvårdsstyrelsen uppenbart, att genom avverkning, var till tillstånd sökes, skogens återväxt icke äventyras, vare utsyning eller anvisning ej erforderlig.

I tillstånd till avverkning må jämväl innefattas föreskrifter i avseende på sättet för avverkningen, om sådana finnas erforderliga.

Kungl. Maj:ts förslag:

22 §.

I fråga om åtgärder för betryggande av återväxt skall beträffande svårföryngrade skogar, jämte vad i övrigt är stadgat i 3 kap., gälla:

1) att då tillstånd till avverkning i svårföryngrad skog meddelas, skogsvårdsstyrelsen tillika skall föreskriva de åtgärder för återväxtens betryggande, med vilkas vidtagande den i 10 § stadgade skyldighet skall anses fullgjord, ävensom den tid, inom vilken dessa åtgärder skola vara verkställda; samt

2) att vad i 15—18 §§ är stadgat för där avsedda fall skall äga motsvarande tillämpning i fråga om återväxtåtgärd, som föreskrivits enligt denna paragraf.

Utskottets förslag:

21 §.

I fråga om åtgärder för betryggande av återväxt skall beträffande svårföryngrade skogar, jämte vad i övrigt är stadgat i 3 kap., gälla:

1) att då tillstånd till avverkning å svårföryngrad skog meddelas, skogsvårdsstyrelsen tillika skall föreskriva de åtgärder för återväxtens betryggande, med vilkas vidtagande den i 9 § stadgade skyldighet skall anses fullgjord, ävensom den tid, inom vilken dessa åtgärder skola vara verkställda; samt

2) att vad i 14—17 §§ är stadgat för där avsedda fall skall äga motsvarande tillämpning i fråga om återväxtåtgärd, som föreskrivits enligt denna paragraf.

5 kap. Särskilda bestämmelser angående försumpad skogsmark och omläggning av skogsmark.

23 §.

Å försumpad skogsmark, där skogens tillväxt och återväxten uppenbarligen ej kunna utan oskäligen kostnader tryggas genom särskilda åtgärder, äge vad i 3, 5, 10 och 11 §§ stadgats icke tillämpning.

Ingår marken i område, varom förordnande enligt 19 § meddelats, eller är den belägen inom Gottlands län eller på Öland, må skogsvårdsstyrelsen lämna tillstånd till avverkning å densamma utan sådan inskränkning, som stadgas i 20 § 2).

22 §.

Å försumpad skogsmark, där skogens tillväxt och återväxten uppenbarligen ej kunna utan oskäligen kostnader tryggas genom särskilda åtgärder, äger denna lag icke tillämpning.

Kungl. Maj:ts förslag:

24 §.

Vad i denna lag stadgas skall ej utgöra hinder för skogsmarks omläggning vare sig till trädgård, åker, byggnadstomt, väg eller till annat liknande ändamål och ej heller, så framt marken är därtill lämplig och icke av större ytvidd än som kan anses skäligt, för anordnande medelst röjning eller andra särskilda åtgärder av betesmark för varaktigt betesbruk eller äng; dock med iakttagande av att för dylik omläggning erfordras skogsvårdsstyrelsens tillstånd:

1) därest marken ingår i område, angående vilket förordnande enligt 19 § meddelats, eller den är belägen inom Gottlands län eller på Öland; i vilken händelse avverkning och omläggning må medgivas allenast om marken prövas icke böra fortfarande användas för skogsbörd till skydd mot ödeläggelse av angränsande marker; samt

2) därest omläggning av annan skogsmark, än i 1) sägs, till betesmark eller äng ifrågasättes och å området finnes yngre skog.

Då tillstånd jämlikt denna paragraf lämnas, skall skogsvårdsstyrelsen ock bestämma tid för fullgörandet av åtgärder, som erfordras för det avsedda ändamålet.

Utskottets förslag:

23 §.

Vad i denna lag stadgas skall ej utgöra hinder för skogsmarks omläggning vare sig till trädgård, åker, byggnadstomt, väg eller till annat liknande ändamål och ej heller, så framt marken är därtill lämplig och icke av större ytvidd än som kan anses skäligt, för anordnande medelst röjning eller andra särskilda åtgärder av betesmark för varaktigt betesbruk eller äng.

Dock erfordras för omläggning, som nu sagts, tillstånd av skogsvårdsstyrelsen:

1) därest marken ingår i område, angående vilket förordnande enligt 18 § meddelats, eller den är belägen på Öland; i vilken händelse avverkning och omläggning må medgivas allenast om marken prövas icke böra fortfarande användas för skogsbörd till skydd mot ödeläggelse av angränsande marker; samt

2) därest omläggning av annan skogsmark, än i 1) sägs, till betesmark eller äng ifrågasättes och å området finnes yngre skog.

Då tillstånd jämlikt denna paragraf lämnas, skall skogsvårdsstyrelsen ock bestämma tid för fullgörandet av åtgärder, som erfordras för det avsedda ändamålet.

Vad i 7 § är stadgat för där avsedda fall skall äga motsvarande tillämpning i fråga om ärenden, som omförmälas i denna paragraf.

Kungl. Maj:ts förslag:

25 §.

Därest markägare, mot vilken framställes påstående om vidtagande av åtgärder för återväxtens betryggande, vill omlägga skogsmark till annan i 24 § omförmäld användning, *skall* skogsvårdsstyrelsen avfordra honom skriftlig förbindelse att inom viss, av styrelsen godkänd tid vidtaga för omläggningen erforderliga åtgärder.

Lämnas ej sådan förbindelse, stämme skogsvårdsstyrelsen in saken till domstol, och äger denna meddela de föreskrifter, till vilka omständigheterna föranleda.

Ifråga om förbindelse och av domstol meddelad föreskrift, som i denna § angives, äge vad i 15 § stadgats motsvarande tillämpning.

Fullgöres icke inom bestämd tid vad markägaren enligt denna paragraf förbundit sig eller fått sig förelagt vidtaga, må på talan av skogsvårdsstyrelsen domstolen efter omständigheterna förelägga ny tid för fullgörande av för markens omläggning erforderliga åtgärder eller förordna om markområdets återförsättande i skogbärande skick och föreskriva vad därför skall vidtagas.

Utskottets förslag:

24 §.

Därest markägare, mot vilken framställes påstående om vidtagande av åtgärder för återväxtens betryggande, vill omlägga skogsmark till annan i 23 § omförmäld användning, *äge* skogsvårdsstyrelsen avfordra honom skriftlig förbindelse att inom viss, av styrelsen godkänd tid vidtaga för omläggningen erforderliga åtgärder.

Lämnas ej sådan förbindelse, stämme skogsvårdsstyrelsen in saken till domstol, och äger denna meddela de föreskrifter, till vilka omständigheterna föranleda.

I fråga om förbindelse och av domstol meddelad föreskrift som i denna § angives, äge vad i 14 § stadgats motsvarande tillämpning.

Fullgöres icke inom bestämd tid vad markägaren enligt denna paragraf förbundit sig eller fått sig förelagt vidtaga, må på talan av skogsvårdsstyrelsen domstolen efter omständigheterna förelägga ny tid för fullgörande av för markens omläggning erforderliga åtgärder eller förordna om markområdets återförsättande i skogbärande skick och föreskriva vad därför skall vidtagas.

6 kap. Ansvarsbestämmelser.

26 §.

1 mom. Företager någon avverkning i uppenbar strid mot be-

25 §.

1 mom. Företager någon avverkning i uppenbar strid mot be-

Kungl. Maj:ts förslag:

stämmelserna i *denna lag* eller i strid mot föreskrift eller avverkningförbud, som enligt *densamma* meddelats, eller förfogar någon mot bestämmelsen i 4 § 2 mom. över virke, som blivit avverkat till husbehov, straffes med böter från och med tjugufem till och med femtusen kronor.

Då till straff enligt detta mom. dömes, skall tillika det avverkade virket, där det ligger å skogen kvar eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa avverkningen, skyldig att utgiva ersättning med belopp, motsvarande värdet av samma virke. Har efter avverkningen förbudet återkallats eller förfallit eller blivit genom laga kraftvunnet beslut upphävt, förty att förbudet icke bort meddelas, må icke virke dömas förbrutet eller ersättning utdömas, som här är sagt.

2 mom. Varder i fall, där jämlikt 24 § skogsvårdsstyrelsens tillstånd erfordras för skogsmarks omläggning till annan användning, avverkning företagen, men eftersättes åtgärd, för vars vidtagande tid blivit bestämd efter vad i nämnda § stadgats, vare straffet böter från och med fem till och med femhundra kronor; dock vare, där under den föresatta tiden flera varit för åtgärdens vidtagande ansvariga, den av dem, som finnes ej hava i av-

Utskottets förslag:

stämmelserna i 19 eller 23 § 1) eller i strid mot föreskrift eller avverkningförbud, som enligt *denna lag* meddelats, eller förfogar någon mot bestämmelsen i 4 § 2 mom. över virke, som blivit avverkat till husbehov, straffes med böter från och med tjugufem till och med femtusen kronor.

Då till straff enligt detta mom. dömes, skall tillika det avverkade virket, där det ligger å skogen kvar eller, om det är bortfört, fortfarande är i avverkarens besittning, tagas i beslag och dömas förbrutet. Undgår dylikt virke beslag, är den, som låtit verkställa avverkningen, skyldig att utgiva ersättning med belopp, motsvarande värdet av samma virke. Har efter avverkningen förbudet återkallats eller förfallit eller blivit genom laga kraftvunnet beslut upphävt, förty att förbudet icke bort meddelas, må icke virke dömas förbrutet eller ersättning utdömas, som här är sagt.

2 mom. Varder i fall, där jämlikt 23 § skogsvårdsstyrelsens tillstånd erfordras för skogsmarks omläggning till annan användning, avverkning företagen, men eftersättes åtgärd, för vars vidtagande tid blivit bestämd efter vad i nämnda § stadgats, vare straffet böter från och med fem till och med femhundra kronor; dock vare, där under den föresatta tiden flera varit för åtgärdens vidtagande ansvariga, den av dem, som finnes ej hava i av-

Kungl. Maj:ts förslag:

sevärd grad bidragit därtill, att åtgärden icke blivit fullgjord, från ansvar fri.

3 mom. Innefattar förseelse, varom här är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall gärningen bedömas enligt vad i 4 kap. 1 § strafflagen är för likartat fall stadgat. Förskyller förseelsen enligt 1 mom. här ovan påföljd, som i andra stycket därav sägs, varde ock den påföljd ådömd.

27 §.

Allmänne åklagaren så ock skogsvårdsstyrelsen och dess tjänstemän med högre skoglig utbildning äge lika behörighet att åtala förseelser, varom i 26 § sägs, samt att med beslag belägga virke, som kan dömas förbrutet. Sistberörda befogenhet tillkomme jämväl övrig i 1 § omförmäld skogspersonal; skoland av denna verkställt beslag så snart ske kan och senast inom fjorton dagar anmälas hos någon av de åtalsberättigade.

Varder ej inom fyrtiofem dagar, från det beslag skedde, åtal i laga ordning anställt, vare beslaget förfallet; ägande skogsvårdsstyrelsen att, innan åtal anhängiggjorts, häva beslag, som verkställts av någon dess befattningshavare.

28 §.

Virke, som enligt denna lag dömes förbrutet, skall av åklagaren försäljas å offentlig auktion, så kun-

Utskottets förslag:

sevärd grad bidragit därtill, att åtgärden icke blivit fullgjord, från ansvar fri.

3 mom. Innefattar förseelse, varom här är fråga, förbrytelse mot allmänna strafflagen, skall gärningen bedömas enligt vad i 4 kap. 1 § strafflagen är för likartat fall stadgat. Förskyller förseelsen enligt 1 mom. här ovan påföljd, som i andra stycket därav sägs, varde ock den påföljd ådömd.

26 §.

Allmänne åklagaren och skogsvårdsstyrelsen äge lika behörighet att åtala förseelser, varom i 25 § sägs, samt att med beslag belägga virke, som kan dömas förbrutet. Sistberörda befogenhet tillkomme jämväl länsjägmästare eller annan skogsvårdsstyrelses befattningshavare med skoglig utbildning; skoland i sådan ordning verkställt beslag så snart ske kan och senast inom fjorton dagar anmälas hos någon av de åtalsberättigade.

Varder ej inom fyrtiofem dagar, från det beslag skedde, åtal i laga ordning anställt, vare beslaget förfallet; ägande skogsvårdsstyrelsen att, innan åtal anhängiggjorts, häva beslag, som verkställts av någon dess befattningshavare.

27 §.

Virke, som enligt denna lag dömes förbrutet, skall av åklagaren försäljas å offentlig auktion, så kun-

Kunql. Maj:ts förslag:

gjord som om auktion å utmätt lös egendom är stadgat. Begär, innan frågan om virkes förverkande slutligen prövats, virkets ägare, att försäljning skall äga rum, eller finner på anmälan av åklagare, överexekutor, att fara är för virkets förstörelse eller att kostnaden för dess förvarande skulle bliva större än skäligt är, förordne överexekutor, att virket skall säljas i den ordning nyss sagts; och skall i ty fall virkets ägare, där han är känd och inom riket boende, eller, där han bor utom riket men inom riket har känt ombud, som äger att för honom mottaga stämning och avgiva svaromål, ombudet genom åklagarens försorg bevisligen underrättas om auktionen minst åtta dagar innan den hålles. Anmälan av åklagare, varom här ovan sägs, skall vara åtföljd av fullständig, av två trovärdiga män styrkt förteckning, utvisande virkets mängd och beskaffenhet.

26 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, ävensom genom försäljning av förbrutet virke uppkommen behållning och utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, *fördelas så, att en fjärdedel, dock högst ett tusen kronor, tillfaller åklagaren samt återstoden* den av vederbörande skogsvårdsstyrelse omhänderthavda skogsvårdeskassan; *dock att där någon icke åtalsberättigad verk-*

Utskottets förslag:

gjord som om auktion å utmätt lös egendom är stadgat. Begär, innan frågan om virkes förverkande slutligen prövats, virkets ägare, att försäljning skall äga rum, eller finner, på anmälan av åklagare, överexekutor, att fara är för virkets förstörelse eller att kostnaden för dess förvarande skulle bli större än skäligt är, förordne överexekutor, att virket skall säljas i den ordning nyss sagts; och skall i ty fall virkets ägare, där han är känd och inom riket boende, eller, där han bor utom riket men inom riket har känt ombud, som äger att för honom mottaga stämning och avgiva svaromål, ombudet genom åklagarens försorg bevisligen underrättas om auktionen minst åtta dagar innan den hålles. Anmälan av åklagare, varom här ovan sägs, skall vara åtföljd av fullständig, av två trovärdige män styrkt förteckning, utvisande virkets mängd och beskaffenhet.

28 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, ävensom genom försäljning av förbrutet virke uppkommen behållning och utdömd ersättning för virke, som undgått beslag, *tillfulla* den av vederbörande skogsvårdsstyrelse omhänderhavda skogsvårds-kassan.

Kungl. Maj:ts förslag:

ställt beslaget, denne skall av åklagareandelen undfå hälften. Har skogsvårdsstyrelsen anställt åtalet, skall det belopp, som eljest skulle tillkomma åklagaren, tillfalla skogsvårdskassan.

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall, till dess frågan därom blivit slutligen avgjord, försäljningssumman nedsättas i riksbanken på sätt särskilt är stadgat; och skall om sådana medels insättning i bankinrättning vidare gälla vad i 160 § utsökningslagen sägs.

30 §.

Saknas medel till fulla gäldandet av böter, vartill någon enligt denna lag fälles, skall förvandling ske enligt allmänna strafflagen.

Utskottets förslag:

Försäljes i beslag taget virke, innan det dömts förbrutet, skall, till dess frågan därom blivit slutligen avgjord, försäljningssumman nedsättas i riksbanken på sätt särskilt är stadgat; och skall om sådana medels insättning i bankinrättning vidare gälla vad i 160 § utsökningslagen sägs.

29 §.

Saknas medel till fulla gäldandet av böter, vartill någon enligt denna lag fälles, skall förvandling ske enligt allmänna strafflagen.

7 kap. Om fullföljd av talan.

31 §.

1 mom. Den, som med skogsvårdsstyrelsens slutliga beslut i ärende, varom i 4, 5, 20, 22 eller 24 § sägs, icke åtnöjes, äger att däröver hos länsstyrelsen anföra besvär sist innan klockan tolv å trettionde dagen efter det han av beslutet erhållit del; och skall underrättelse därom i beslutet meddelas.

30 §.

1 mom. Den, som med skogsvårdsstyrelsens slutliga beslut i ärende, varom i 4, 5, 8, 17, 19, 21 eller 23 § sägs, icke åtnöjes, äger att däröver anföra besvär hos länsstyrelsen. I fall, som i 8 eller 17 § avses, vare rätten till sådan klagan ej till viss tid inskränkt, men skola i andra fall besvären, vid talans förlust, vara ingivna sist innan klockan tolv å trettionde dagen efter det klaganden av beslutet er-

Kungl. Maj:ts förslag.

Påkallar klaganden hos länsstyrelsen undersökning på marken eller finner länsstyrelsen eljest sådan undersökning vara av nöden, förordne länsstyrelsen en skogsstatens tjänsteman att med biträde av två sådana gode män, som i 8 § *fjärde stycket* omförmälas, å stället undersöka förhållandet och däröver avgiva redogörelse. Kostnaden för dylik undersökning skall förskjutas av medel, som av skogsvårdsstyrelsen förvaltas, men kan genom länsstyrelsens slutliga beslut åläggas klaganden, om han påkallat undersökningen. Nödig hantlangning skall av klaganden utgöras.

2 mom. Över länsstyrelsens beslut må klagan föras hos Konungen genom besvär, som skola ingivas till jordbruksdepartementet före klockan tolv å trettionde dagen från den dag klaganden erhöll del av samma beslut.

32 §.

Över rättens slutliga utslag i mål enligt denna lag föres klagan genom besvär, ändå att talan ej föres om ansvar.

Har domstol under rättegång meddelat avverkningsförbud på sätt i 8 § tredje stycket sägs, gäller angående klagan över det beslut vad i 16 kap. 10 § första stycket rättegångsbalken stadgas.

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 11 saml. 1 häft. (Nr 1.)

Utskottets förslag:

hållit del; och skall underrättelse därom i beslutet meddelas.

Påkallar klaganden hos länsstyrelsen undersökning på marken eller finner länsstyrelsen eljest sådan undersökning vara av nöden, förordne länsstyrelsen en skogsstatens tjänsteman att med biträde av två sådana gode män, som i 12 § *andra stycket* omförmälas, å stället undersöka förhållandet och däröver avgiva redogörelse. Kostnaden för dylik undersökning skall förskjutas av medel, som av skogsvårdsstyrelsen förvaltas, men kan genom länsstyrelsens slutliga beslut åläggas klaganden, om han påkallat undersökningen. Nödig hantlangning skall av klaganden utgöras.

2 mom. Över länsstyrelsens beslut må klagan föras hos Konungen genom besvär, som skola ingivas till jordbruksdepartementet före klockan tolv å trettionde dagen från den dag klaganden erhöll del av samma beslut.

31 §.

Över rättens slutliga utslag i mål enligt denna lag föres klagan genom besvär, ändå att talan ej föres om ansvar.

Kungl. Maj:ts förslag:

Över överexekutors åtgärd i anledning av framställning, varom i 17 § sägs, må ej klagan föras.

Utskottets förslag:

Över överexekutors åtgärd i anledning av framställning, varom i 16 § sägs, må ej klagan föras.

Övergångsbestämmelser.

Denna lag, varigenom upphävas lagen den 24 juli 1903 (nr 79 s. 1) angående vård av enskildes skogar, *lagen den 13 juni 1908 (nr 44 s. 1) angående vård av enskildes skogar inom Gottlands län* samt lagen den 13 april 1922 (nr 158) om fortsatt tillämpning av lagen den 20 juni 1913 angående vård av enskildes skogar på Öland, skall träda i kraft den 1 juli 1923.

Denna lag, varigenom upphävas lagen den 24 juli 1903 (nr 79 s. 1) angående vård av enskildes skogar, samt lagen den 13 april 1922 (nr 158) om fortsatt tillämpning av lagen den 20 juni 1913 angående vård av enskildes skogar på Öland, skall träda i kraft den 1 juli 1923.

Dock skall vid den nya lagens tillämpning iakttagas:

1) Är, då denna lag träder i kraft, avtal om avverkningsrätt, vilket ingåtts före den 1 januari 1905, fortfarande gällande, vare, där åtgärder för återväxtens betryggande bliva erforderliga i anledning av avverkning, som innehavaren av nämnda rätt företager, denne men icke markägaren underkastad ansvarighet för åtgärdernas vidtagande.

Gäller vid denna lags trädande i kraft avtal, som nyss sagts, ingånget under det 1903 års skogsvårdslag ägt tillämpning, skall ansvarigheten för åtgärderna till återväxtens betryggande efter avverkning, som företages på grund av sådant avtal, fortfarande påvila den, som enligt nämnda lag varit underkastad ansvar för återväxtåtgärder.

2) Beträffande avverkning, som ägt rum före denna lags ikraftträdande, skall förut gällande lag äga tillämpning; dock att dels i fråga om den ordning, vari överenskommelse eller domstolsbeslut må ernås angående för återväxtens betryggande erforderliga åtgärder, den nya lagen skall gälla, dels ock förbud enligt tidigare lag ej vidare må meddelas.

3) Har beträffande skog inom *Gottlands län eller* på Öland utsyning skett eller eljest avverknings-

3) Har beträffande skog på Öland utsyning skett eller eljest avverkningstillstånd meddelats en-

Kungl. Maj:ts förslag:

tillstånd meddelats enligt den förut där gällande lagen, men avverkningen icke utförts innan den nya lagens ikraftträdande, må den verkställas därefter, dock icke senare än inom fem år från tillståndets meddelande eller den kortare tid, som vid meddelandet bestämts.

4) Vad i den nya lagen stadgas om skyldighet att vidtaga åtgärder till betryggande av återväxt i anledning av skada, varom i 11 § sägs, gäller icke, där sådan skada uppkommit före denna lags trädande i kraft.

5) Är jämlikt tidigare gällande lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo förordnande av länsstyrelse meddelat beträffande skog inom kustområde, vare så ansett som hade förordnandet meddelats jämlikt 19 § 1 mom. andra stycket i den nya lagen; och gånge ärendet till Konungen. Har framställning om förordnande, varom nyss nämnts, skett till länsstyrelse men denna icke däröver meddelat beslut före den nya lagens ikraftträdande, skall framställningen anses avse förordnande, varom i denna lags 19 § 1 mom. sägs; och skall av skogsvårdsstyrelsen i samband med framställningen meddelat förordnande, där detsamma är gällande den 30 juni 1923, ej anses hava förfallit med den då upphörande lagen.

Utskottets förslag:

ligt den förut där gällande lagen, men avverkningen icke utförts innan den nya lagens ikraftträdande, må den verkställas därefter, dock icke senare än inom fem år från tillståndets meddelande eller den kortare tid, som vid meddelandet bestämts.

4) Vad i den nya lagen stadgas om skyldighet att vidtaga åtgärder till betryggande av återväxt i anledning av skada, varom i 10 § sägs, gäller icke, där sådan skada uppkommit före denna lags trädande i kraft.

5) Är jämlikt tidigare gällande lag om tillfälliga åtgärder till förekommande av skövling av skog å fastighet i enskild ägo förordnande av länsstyrelse meddelat beträffande skog inom kustområde, vare så ansett som hade förordnandet meddelats jämlikt 18 § 1 mom. andra stycket i den nya lagen; och gånge ärendet till Konungen. Har framställning om förordnande, varom nyss nämnts, skett till länsstyrelse men denna icke däröver meddelat beslut före den nya lagens ikraftträdande, skall framställningen anses avse förordnande, varom i denna lags 18 § 1 mom. sägs; och skall av skogsvårdsstyrelsen i samband med framställningen meddelat förordnande, där detsamma är gällande den 30 juni 1923, ej anses hava förfallit med den då upphörande lagen.

6) Kommer skog, som varit underkastad bestämmelserna i lagen angående vård av kommunskogar, sockenallmänningskogor samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps kogor, att lyda under denna lag, skall föreskrift om åtgärder för återväxtens betryggande, som jämlikt förstnämnda lag meddelats, fortfarande lända till efterrättelse, och skola i övrigt beträffande skyldighet att vidtaga dylika och andra skogsvårdsåtgärder tillämpas bestämmelserna i denna lag, även med avseende på förhållanden, som uppstått under det den förra lagen var tillämplig. Förseelse, som under sistberörda tid begåtts, straffes efter vad då gällde.

C) att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

1) dels om utarbetande och framläggande för riksdagen av förslag till de ändringar i lagen den 13 juni 1908 (nr 44 s. 1) angående vård av enskildes kogor inom Gottlands län, som må finnas erforderliga i anledning av de därom från skogsvårdsstyrelsen inom sagda län framställda erinringar,

2) dels ock om skyndsamt utredning, om och i vad mån den nu föreslagna skogsvårdslagen med av densamma betingade ändrade administrativa och ekonomiska förhållanden må kunna antagas att gälla även för Västerbottens och Norrbottens kustland, samt framläggande för riksdagen av det förslag, som av samma utredning kan föranledas;

D) samt att de i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag väckta motionerna, i den mån de

icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan hemställt, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 15 maj 1923.

På särskilda utskottets vägnar:

ARVID LINDMAN.

I den slutliga behandlingen av detta ärende hava deltagit:
från första kammaren: herrar *Linder, Borell* *), *Norin, Sederholm, Pers, Nilsson*
i Gränebo, *Norling, Johansson, J. B., Ingeström* och *von Stockenström*;
från andra kammaren: herrar *Lindman, Johansson* i Uppmälby, *Sjöblom, Olsson*
i Hov, *Hage, Carlsson* i Solberga *), *Johansson* i Kälkebo, *Lorichs* *), *Björk* och *Andersson*
i Rasjön.

---

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

I. Vid punkten A)

av herrar *Linder, Ingeström, Johansson* i Uppmälby och *Norling*, vilka anfört följande: Även om, på sätt utskottets utlåtande utvisar, inkast av principiell natur kunna göras mot såväl det förslag, som innefattas i kungl. propositionen angående vård av kommunskogar m. m., som ock mot den under nr 188 av herr Lindhagen väckta motionen, hava vi likväl alldeles ej blivit övertygade om riktigheten av de skäl, vilka föranlett utskottet att avslå sagda proposition och motion. Det däri behandlade spörsmålet har sedan många år varit föremål för meningsutbyte. Vad därunder framförts lärer ej på långt när få anses utgöra ett tillräckligt stöd för avslag å berörda proposition och motion.

På i huvudsak de skäl, vilka anförts av dåvarande departementschefen i propositionen samt av herr Lindhagen i dennes motion, tilllåta vi oss yrka, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förnyad utredning i syfte att införa rationell skogshushållning å ifrågakomna skogar, vidkommande bolagsskogar och enskildas skogar, där dessa äro av större omfattning.

II. Vid punkten B)

1) vid 2 §:

av herrar *Lindman, Borell, Sederholm, Norling, von Stockenström, Sjöblom* och *Lorichs*.

Genom utskottets beslut att icke tillstyrka Kungl. Maj:ts proposition nr 157 med förslag till lag angående vård av kommunskogar, sockenallmänningskogar samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps skogar hava de i sagda proposition under 1 § 4) omförmälda skogar, som tillhöra föreningar och sällskap, bildade för befordrande av skogsvård i allmänt intresse, blivit inrymda under den allmänna skogsvårdslagen. I nämnda proposition hava dessa skogar beretts en viss särställning genom bestämmelserna i 19 §, vilka här må återgivas:

»Äges skog av skogsvårdssällskap, som i 1 § 4) sägs, eller utövas dess vård och förvaltning under medverkan och tillsyn av sådant sällskap, ankomme på Konungen att, där sällskapets stadgar blivit av Konungen fastställda, beträffande sådan skog på ansökan medgiva befrielse tills vidare från tillämpningen av vad här förut i denna lag är stadgat.

Över skogar, rörande vilka sådant medgivande är lämnat, äge domänstyrelsen utöva tillsyn.»

Som motiv härför har departementschefen anfört följande:

»Av skogssällskapets redogörelse framgår den stora betydelse sällskapets verksamhet haft och har för skogsvårdsintresset och skogsvårdsarbetet i landet. Genom besök å flera av sällskapets skogsodlingar och andra marker samt vunnen inblick i dess arbetssätt har jag kunnat personligen övertyga mig härom och om att verksamheten under de sista åren än ytterligare fortskridit och utvecklats. Det står också klart för mig, att denna såväl för landet i dess helhet som för vederbörande orter gagneliga verksamhet icke får läggas under sådana lagens former och stadganden, att det densamma uppehållande intresset varder förkvävt. Jag ansluter mig därför till dem, som ansett kommitténs förslag icke kunna godtagas i denna del, utan större utrymme böra lämnas åt självbestämmanderätten i sådana fall som ifrågavarande. Detta har i de övriga förslagen avsetts skola ske därigenom, att skogar av ifrågavarande slag undantoges från plantvånget och i stället komme att lyda under bestämmelserna för enskildas skogar. Mot en sådan anordning synas dock erinringar kunna göras ur olika synpunkter. Å ena sidan torde det icke vara riktigt att medgiva ett generellt undantag från lagen. Därmed torde nämligen näppeligen vinnas tillräcklig garanti för att eventuella missbruk kunde förekommas eller beivras. Det riktiga har i stället synts vara, att lagen regelrätt avser även skogar, varom nu är fråga, men att Konungen må för särskilda fall medgiva dispens från lagens tillämpning.

Att å andra sidan låta ifrågavarande skogar komma under bestämmelserna i den allmänna skogsvårdslagen torde ej heller vara lämpligt. Anledningen till att man anser sig kunna dispensera dessa skogar från de till en mera rationell skötsel syftande lagbestämmelserna är ju, att man tror dem ändock komma under en dylik skötsel. Men litar man härpå, är det föga mening i att fordra deras behandling enligt de mindre långt gående reglerna för enskildas skogar. Detta skulle dessutom mången gång vara direkt olämpligt, enär sagda regler ingalunda alltid skulle passa samman med en för en skog av här förekom-

mande storlek uppgjord plan. Och icke blott i fråga om själva skogsvårdsreglerna, utan även och kanske än mera i fråga om deras handhavande skulle det säkerligen visa sig svåröverkomliga motsättningar; man tänke exempelvis på, huru det skulle ställa sig, om en av sällskapet förvaltd skog vore belägen inom en trakt, där skogarna förklarats för svärföringrade och därför endast finge saluavverkas efter tillstånd och utsyning av skogsvårdsstyrelsen. Jag kan sålunda icke finna annat än att ett fritagande av ett skogsvårdssällskaps skogar från tvånget att följa en av myndighet fastställd plan men med skyldighet att vara underkastad bestämmelserna i den allmänna skogsvårdslagen skulle i mångt och mycket medföra en försämring eller åtminstone försvåring i förvaltningen. Skall den önskade större förvaltningsfriheten för de avsedda skogarna bliva till något verkligt gagn, torde de därför böra kunna undantagas från den nu förevarande lagen utan att därmed komma in under den allmänna skogsvårdslagen.»

Denna motivering hava vi funnit helt övertygande, och då dessa skogars eventuella undantagande från lagens bestämmelser och ställande under domänstyrelsens tillsyn endast kan innebära en kontrollåtgärd från det allmännas sida i syfte att de av Konungen fastställda stadgarna efterlevas samt den omständigheten, att denna uppsikt anförtratts åt statens högsta skogliga myndighet, synes borga för att kraven på ett tillämpande å dessa skogar av en ändamålsenlig och med sällskapens uppgift överensstämmande skogsvård och skogshushållning varda iakttagna, få vi, under framhållande därjämte av att skogssällskapens handhavande av sina förvaltningsobjekt innebär en på ekonomiska beräkningar grundad hushållning med skogarna, som är för den allmänna skogsvårdslagen främmande, hemställa, att riksdagen måtte för sin del besluta att till utskottets förslag till skogsvårdslag skall fogas en paragraf av följande innehåll:

32 §.

Åges skog av förening eller sällskap, bildade för befordrande av skogsvård i allmänt intresse, eller utövas dess vård och förvaltning under medverkan och tillsyn av sådant skogsvårdssällskap, ankomme på Konungen att, där sällskapets stadgar blivit av Konungen fastställda, beträffande sådan skog på ansökan medgiva befrielse tills vidare från tillämpningen av vad här förut i denna lag är stadgat.

Över skogar, rörande vilka sådant medgivande är lämnat, äge domänstyrelsen utöva tillsyn.

2) beträffande 3, 4, 5, 6 och 23 §§:

av herr J. B. Johansson i Fredrikslund, som anfört följande:

När det gäller en lagstiftning såsom den nu föreliggande, är det givetvis av största betydelse att bestämmelserna bli väl avvägda. Skogsvårdslagen är nämligen en lagstiftning av stor ekonomisk innebörd. Göres den för sträng, kan den bli till obotlig skada för den enskilde. Ty den lagstiftning, som här är fråga om, får icke allenast ses ur nationalekonomisk synpunkt, utan de privatekonomiska intressena böra även få göra sig gällande. Av största vikt är därjämte, att bestämmelserna i lagen givas ett enkelt och lättfattligt innehåll, så att den enskilde skogsägaren icke kommer i allt för stort beroende av skogsvårdstjänstemännen. Utgående från dessa synpunkter har jag funnit mig icke kunna biträda utskottets förslag beträffande bestämmelserna i 3 §, vilket lagrum jag ansett innebära för den enskilde skogsägaren rent av ruinerade bestämmelser. Paragrafen, som är grundläggande för hela lagen, innehåller, enligt utskottets förslag, den föreskrift, att *yngre skog* icke må, utom i vissa fall, avverkas annorledes än genom för skogens avveckling ändamålsenlig gallring. I Kungl. Maj:ts proposition hade lagrummet enahanda innehåll, dock med den väsentliga skillnad, att paragrafen därjämte innehöll viss tolkning av uttrycket »yngre skog», nämligen »skog, som icke nått den ålder och utveckling, vid vilken självföryngring kan enligt ortens förhållanden i allmänhet erhållas». Denna definition hade, enligt föredragande departementschefens uttalande, tillkommit av den anledning, att det ansetts vara av utomordentlig vikt att få hållbara lagbestämmelser. Jag delar tillfullo departementschefens ifrågavarande uttalande. Vikten av den ifrågavarande definitionen blir än större, då man betänker, att det i nu gällande skogslag förekommande uttrycket »ungskog» blivit i propositionen och utskottets förslag ändrat till »yngre skog». Skulle utskottets förslag bli godkänt och sålunda varje slags definition på »yngre skog» uteslutas, står det klart för mig, att den enskilde skogsägaren kommer att helt och hållet råka i händerna på skogsvårdsstyrelserna och deras tjänstemän. Den ojämnhet i lagtillämpningen, som då skulle följa, anser jag vara synnerligen stötande för rättskänslan.

Inom utskottet har jag emellertid påyrkat, att den provisoriska lagens uttryck »ungskog» måtte bibehållas. Jag kan nämligen icke vara med om en så långt gående uppflyttning av åldersgränsen, som den förändrade benämningen avser. Ty det torde icke kunna råda något tvivel därom, att uttrycket »yngre skog» i den officiella skogsterminologi

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 11 saml. 1 häft. (Nr 1.)

logien avser sådan skog, som ligger avsevärt över ovangränsen å den skog, som för närvarande betecknas såsom »ungskog». Att så jämväl är avsikten framgår av såväl departementschefens yttrande i frågan (sid. 57) och domänstyrelsens yttrande (sid. 53 i propositionen) som utskottets uttalande i ämnet (sid. 23). Vad detta i ekonomiskt avseende betyder för en skogsägare är uppenbart. Det är ingalunda ovanligt, att vid mindre hemman och jordbrukslägenheter, särskilt i södra och mellersta Sverige, fastighetens hela skogstillgång utgöres av sådan skog, som skulle falla under de föreslagna bestämmelserna i 3 §. En skogsägare, som råkat i penningförlägenhet eller som för likvidering av köpeskillingen för ett inköpt hemman behöver göra sådan avverkning, att jämväl yngre skog kan ifrågakomma, skulle icke äga möjlighet därtill. Bland bönderna är det vanligt att ett av barnen övertager föräldragården och att de övriga få sina arvslotter på det sätt, att en del skog vid gårdens överlämnande undantages och försäljes. Sådant skulle omöjliggöras, därest icke på hemmanet all skogen voro övermogen. Skogsvårdsstyrelsen äger ej heller någon rätt, även för det mest lojala syfte, att medgiva undantag. För stränga bestämmelser i fråga om avverkning göra det omöjligt för annan än den, som har kapital, att förvärva ett skogshemman, ty ingen annan kan sitta och vänta till dess skogen når den ålder, som Kungl. Maj:t och utskottet med sin skogsvårdslag avser. För bolag och större godsägare med stora skogsarealer, vilka hava forstligt utbildat folk, torde bestämmelserna icke vara nämnvärt betungande, men för bönder och lägenhetsägare, som helt äro underkastade skogsvårdsstyrelsen och dess tjänstemän och som ha mindre skogsarealer, äro bestämmelserna ruinerande. Möjlighet gives heller icke till utnyttjande av de växlande konjunkturerna på trävarumarknaden. Givet är, att de ekonomiskt svagare bliva de, som komma att känna trycket av dessa stränga bestämmelser hårdast. Vidare torde böra framhållas, att ju strängare bestämmelserna i ifrågavarande hänseende äro, desto större antal tjänstemän erfordras för övervakande av lagens efterlevnad, något som skulle föranleda höjning i de redan nu tillräckligt höga administrationskostnaderna.

Visserligen kan icke heller åt begreppet »ungskog» givas en bestämd definition, men detta uttryck har dock gammal hävd för sig och viss praxis har utformats. Såsom inom utskottet från flera håll framhållits, hava skogsvårdsstyrelserna vid tillämpning av de provisoriska bestämmelserna alltid hållit sig vid ovangränsen vid tolkningen av begreppet »ungskog». Någon ytterligare höjning är icke erforderlig.

Jag har inom utskottet varit tveksam, huruvida jag icke bort yrka

avslag på hela lagen, men då utskottet dock föreslagit väsentliga modifierationer i Kungl. Maj:ts förslag, har jag stannat vid yrkande om vissa partiella ändringar i lagen, dock under uttrycklig förutsättning, att bestämmelserna i lagen om yngre skog icke bibehållas.

En ändring i 3 § av uttrycket »yngre skog» till »ungskog» föranleder vissa redaktionella ändringar i rubriken närmast före 3 § samt i 4, 5, 6 och 23 §§.

På grund av vad sålunda anförts har jag ansett, att ifrågavarande rubrik och paragrafer i utskottets lagförslag bort erhålla nedan angivna ändrade lydelse:

Om avverkning av ungskog.

3 §.

Ungskog må icke — — — ändamålsenlig gallring.

4 §.

1 mom. Utan hinder — — — avverkning i *ungskog* ske:

1:o) där — — — sådan; eller

2:o) där — — — skogsvård.

Avverkning — — — påkallas.

2 mom. Virke — — — tillstånd.

5 §.

Averkning av skog, vilken är att anse såsom *ungskog* — — — äventyras.

Ej heller — — — medgivit

6 §.

Vill någon — — — att anse såsom *ungskog* eller huru — — — skogsvårdsstyrelsen.

Avverkning — — — laglig.

23 §.

Vad i — — — eller äng.

Dock — — — skogsvårdsstyrelsen:

1:o) därest — — — marker; samt

2:o) därest — — — finnes *ungskog*.

Då — — — ändamålet.

Vad i — — — paragraf.

3) beträffande 3, 4, 5 och 25 §§:

av herrar Nilsson i Gränebo och Johansson i Kälkebo, som ansett att utskottets betänkande bort antagas med följande ändringar:

Förslaget till skogsvårdslag.

3 § (sid. 21).

I herr Tjällgrens m. fl. motion anföres:

»I propositionen — — — stora svårigheter (sid. 23).

Utskottet.

Utskottet finner de skäl, som förebragts för att i lagen införa bestämmningen *yngre skog* i stället för det i den provisoriska skogslagen använda uttrycket *ungskog*, icke tillräckligt bärande, helst som en tillfredsställande definition av vad som inbegripes i begreppet *yngre skog* är synnerligen svår att åstadkomma. Utskottet har icke funnit den i propositionen givna definitionen vara sådan, att den bör införas i lagtexten. Under sådana omständigheter möter det betänkligheter att i lagtexten använda uttrycket »yngre skog», vars innebörd blir alltför svävande och tänjbar. Å andra sidan anser sig utskottet böra framhålla, att den i gällande lag använda beteckningen »ungskog» genom praxis fått sitt innehåll bestämt på ett sätt, som i flera från sakkunnigt håll avgivna vägande utlåtanden förklarats vara tillfredsställande. Utskottet anser därför, att det ur flera synpunkter måste vara att föredraga att behålla det i den provisoriska lagen i motsvarande stadganden använda uttrycket *ungskog* i föreliggande paragraf, varav också följer att motsvarande ändring vidtages i 4 och 5 §§.

25 § (sid. 39).

I åtskilliga motioner — — — strafflagen (sid. 39—40).

Utskottet.

Utskottet inser — — — till sin rätt (sid. 40—41).

Bötesbeloppet har utskottet ansett böra begränsas till maximum 2,000 kronor.

Förslag till Skogsvårdslag.

3 §§ (sid. 43).

Ungskog må icke, utom — — — gallring.

4 §.

1 mom. Utan hinder av vad i 3 § är stadgat må avverkning i *ungskog* ske:

1:o) där, för — — — eller

2:o) där avverkningen — — — påkallas.

2 mom. Virke — — — tillstånd.

5 § (sid. 44).

Avverkning av skog, vilken icke är att anse såsom *ungskog*, må ej så bedrivas, ej heller må efter avverkning med marken så förfaras, att skogens återväxt äventyras.

Ej heller — — — medgivit.

25 § (sid. 60).

1 mom. Företager någon avverkning — — — straffes med böter från och med tjugofem till och med tvåtusen kronor.

Då till — — — är sagt.

2 mom. Varder — — — fri.

3 mom. Innefattar — — — ådömd.

4) beträffande 5 och 19 §§ samt 17 §.

av herrar *Linder* och *Johansson* i Uppmälby,

vilka *dels* beträffande avverkning av äldre skog ansett goda skäl tala för tillstyrkande av den kungliga propositionens förslag i 5 § andra stycket skogsvårdslagen att i så måtto begränsa avverkningen, att fastighet ej kommer att lida brist på »behövlig skog», *dels* i fråga om avverkning i svårföryngrad skog kommit till enahanda uppfattning angående lydelsen av 19 §, 2 mom. samma lag, *dels* och vidkommande möjligheten att säkerställa skogsvårdsstyrelserna för kostnader, uppkomna i följd av åtgärder, vilka på styrelses föranstaltande vidtagits å en fastighet, ej funnit tillräckliga skäl förebragta att avstyrka Kungl. Maj:ts i sådant avseende gjorda förslag om införande på sätt i 18 § ovannämnda lagförslag anges av s. k. tyst förmånsrätt.

5) beträffande 5 §:

av herr *Ingeström*, som instämmer i det av herr *Linder* m. fl. gjorda yrkandet beträffande 5 § andra stycket.

6) *beträffande 5 och 19 §§:*

av herr *Hage*, som instämt i den av herrar *Linder* och *Johansson* i Uppmälby avgivna reservationen, i vad densamma avser att i 5 och 19 §§ utbyta orden: *husbehovsskog* mot *behörlig skog*.

7) *beträffande 6 §*

av herr *Pers*:

När det allmänna utsträcker sin myndighet över enskildas förfogande över sin egendom i en sådan utsträckning, som är fallet med förevarande lag, vilken berör landets medborgare i mycket vida kretsar, föreligger en fara att anstalterna för tillsynen växa ut i allt för hög grad, varigenom dessa bli kostsamma och betungande och förlama den enskildes rörelsefrihet, till skada för både honom och det allmänna. Till förekommande härav är det nödigt tillse, att varje anledning undanröjes, som kan föranleda skogsvårdsstyrelserna till ett byråkratiskt förväsen. En sådan anledning finner jag i lagens 6 §, vilken avhandlar en särskild syneförrättning, som skall förläna en avverkning karaktären av laglighet.

Skogsvårdsstyrelsernas huvuduppgift bör läggas på den vägledande och upplysande verksamheten. Det ideal, som bör föresväva dem, är att utbreda kännedomen om skogens rätta skötsel och vård, skogsproduktionens förutsättningar och medlen att höja och befordra denna produktion samt de bästa metoderna att uttaga en god och uthållig inkomst av skogen, att göra insikten härom så allmänt utbredd att styrelsernas fiskaliska verksamhet kan inskränkas till ett minimum.

Varje avverkning, som sker efter skogsskötselns grunder och i enlighet med föreskrifterna i denna lag, bör därför betraktas såsom laglig. Tar skogsägaren därvid råd och anvisningar av en skogsvårdsstyrelsens tjänsteman utan iakttagande av den formalitet, som förutsättes i 6 §, så bör en avverkning icke för den skull anses såsom mindre laglig. Denna skall som nyss är sagt, uteslutande bero av om den står i överensstämmelse med lagens föreskrifter om god skogsvård, icke av om den eller den formaliteten iakttages.

Redan nu anlitas skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän i stor utsträckning för anvisning om avverknings verkställande i enlighet med en god skogsvårds fordringar. Lyckligast är, om detta får fortsättas och utvecklas på ett tvångsfritt sätt som hittills.

Den föreställningen ligger nära till hands hos skogsägaren, att en avverkning, som skett i enlighet med ett yttrande, åstadkommet på grund av 6 §, kommer att såsom särskilt kvalificerad i fortsättningen behandlas på ett annat sätt av skogsvårdsstyrelsen än andra avverkningar. En misslyckad återväxt skall, till följd av den iakttagna formaliteten, förorsaka mindre kostnad och besvär och påtalas med mindre skärpa från styrelsens sida. En sådan föreställning är visserligen oriktig, men lagen är icke utan skuld i att en sådan vanföreställning utbreder sig till skada för ett reguljärt och gott samarbete mellan skogsvårdens ledning och skogsägarna.

Ur dessa synpunkter tillåter jag mig yrka, att 6 § utmönstras ur lagen och att i överensstämmelse härmed i 7 § omnämmandet av 6 § utgår liksom att i 17 § i första stycket orden »där den ej i den i 6 § angivna ordning förklarat sådan säkerhet ej erforderlig» utgå.

Bifalles mitt yrkande om, att 6 § skall utgå, föranledes därav en omnumrering av de därefter följande paragraferna.

8) *beträffande 10 §:*

av herr *J. B. Johansson* i Fredrikslund, som ansett, att 1 mom. i förevarande § i utskottets förslag bort i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

10 §.

1 mom. Uppkommer — — — eller annan dylik händelse eller genom åverkan — — — föreligger.

Där markens — — — skadegörelsen, må åtgärder för återväxtens betryggande — — — uppbära.

av herrar *Pers, Norin* och *Andersson* i Rasjön:

10 § i förslaget till skogsvårdslag innehåller bestämmelser angående reproduktionsskyldigheten efter naturhändelser m. fl. kalamiteter. Däri medtages även skada genom betning av hemdjur, varmed skall förstås betning å egna marker eller å mark, som är upplåten till gemensamt bete. Härvid är att märka, att förslaget i denna del sammanhänger med en föreslagen ändring i lagen om stängselskyldighet, varigenom markägaren skulle erhålla ett utsträckt skydd mot betning å ohägnade marker. Denna inskränkning av betesrätten har emellertid icke godtagits av utskottet utan föreslås de nuvarande förhållandena i

stort sett bibehållna. Ett upprätthållande av reproduktionsskyldigheten efter betesskada synes oss därför komma att verka obilligt vad gemensamma betesmarker angår.

Reservanten i skogslagstiftningskommittén, herr Husberg, har ägnat denna fråga en ingående behandling, som återfinnes å sid. 162 och följande i kommitténs betänkande del II. I den kungl. propositionen refereras av herr Husbergs yttrande en del å sid. 81, däri tydligt klarlägges inkonsekvensen i att påfordra skogsbotning efter betesskada, som markägaren ej kan hindra.

Ett uteslutande av reproduktionsskyldigheten efter betesskada synes oss vara påkallat, varjämte begreppet åverkan bör förtydligas att gälla skada genom olovlig avverkning. Vi föreslå därför att 10 § i skogsvårdslagen i sitt 1 moment måtte erhålla följande lydelse:

Uppkommer i skog skada genom brand, storm, snöbrott, insekts-härjning eller genom olovlig avverkning, skall vad i 9 § föreskrivits — — — föreligger.

På grund härav böra jämväl i 1 mom. andra stycket samma paragraf orden »och denna ej heller uppkommit genom betning av hemdjur» utgå.

av herr *Lorichs*,

som reserverar sig utan vidare motivering med yrkande om avslag å hela paragrafen.

10) vid 12 och 13 §§

av herrar *Norling* och *Norin*:

Då överenskommelse om åtgärder för betryggande av återväxt blivit träffad jämlikt bestämmelserna i 12 §, eller dylika åtgärder föreskrivits genom domstolsutslag enligt vad i 13 § säges, inträder otvivelaktigt det förhållandet, att vederbörande egendom, intill dess de sålunda stipulerade åtgärderna blivit i full utsträckning vidtagna, graveras av ett det allmännas tillgodohavande hos ägaren. Gentemot framtida ägare kunna anspråk av antydd innebörd göras gällande i kraft av vad som stadgas i 14 §. Endast i det fall, att säkerhet ställts enligt stadgandena i 17 §, torde framtida ägare icke kunna dömas betalningsskyldig för de erforderliga reproduktionsåtgärderna. Visserligen synes sistnämnda paragraf förutsätta, att dylik säkerhet i allmänhet skall ställas, så snart fråga är om avverkning på sådant sätt, att »jämförelse-

vis kostsamma kulturåtgärder» bli erforderliga, men det räknas dock med relativt talrika undantag från denna regel, exempelvis i sådana fall, då skogsvårdsstyrelsen »i den i 6 § angivna ordning förklarat sådan säkerhet ej erforderlig».

I händelse en på här ifrågavarande sätt graverad skogsegendom byter ägare innan de genom överenskommelse, respektive domstolsutslag stadgade reproduktionsåtgärderna vidtagits, inträder uppenbarligen den situationen, att egendomens köpare iklädes vissa, för honom eventuellt synnerligen betungande förpliktelser, om vilkas förekomst han i många fall inte äger kännedom. Detta innebär med andra ord, att den köpskilling, han får erlägga för egendomen, blir väsentligt högre, än han, då transaktionen avslutades, var medveten om. Vål kan det låta säga sig, att en spekulant å en skogsegendom bör i sitt eget välförstådda intresse göra sig underrättad om, huruvida egendomen tynges av dylika »tysta» gravationer, liksom man ock givetvis borde kunna ha anledning förutsätta, att säljaren icke, genom att förtiga förekomsten av dessa gravationer, tillskansar sig obehörigt goda villkor vid försäljningen. Erfarenheten har emellertid visat, att man icke utan vidare kan lita på, vare sig att köparna förstå tillvarataga sina intressen i detta avseende, eller att säljarna ådagalägga en för dem själva ekonomiskt ofördelaktig öppenhet. Givetvis får det anses, att varje spekulant å en skogsegendom är berättigad att hos vederbörande skogsvårdsstyrelse erhålla uppgift angående de förpliktelser i fråga om skogsåterväxten, som kunna påvåla egendomen, men enligt vad vi erfarit hör det till sällsyntheterna, att förfrågningar i dylikt syfte inkomma till skogsvårdsstyrelserna. Tvivelsutan sammanhänger detta förhållande därmed, att gravationsbevis så gott som undantagslöst begäres och företes, innan en fastighetsaffär avslutas; allmänheten litar av gammalt på, att dylikt bevis skall innehålla uppgift å varje gravation av större betydelse, som påvilar fastigheten. Så vitt vi förstå, kan det icke på något sätt anses vara med samhällets intressen förenligt att hos allmänheten undergräva denna obetingade tillit till det allmännas vilja och förmåga att i gravationsbevisen meddela korrekta och uttömmande informationer. Då det därjämte måste anses betingat av en sund rättsuppfattning, att den, som är betänkt på att köpa en skogsfastighet, icke genom en oförsvarbar underlåtenhet från samhällets sida undanhålles kännedom om de skyldigheter, han genom sagda transaktion ikläder sig, och då det utan tvivel är praktiskt, att samhällets underrättelseväsen i förevarande avseende koncentreras hos ett enda samhällsorgan, ha vi inom utskottet föreslagit, att i 12 och 13 §§ måtte stadgas skyldighet för skogsvårdsstyrelse att för an-

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 11 saml. 1 häft. (Nr 1.)

tecknande i gravationsbevis och inteckningsbok, samt intagande i inteckningsprotokoll, till domaren i orten anmäla varje förpliktelse, som i kraft av bestämmelserna i sagda paragrafer påvilar någon fastighet.

I anslutning härtill yrka vi,

att 12 och 13 §§ må erhålla följande avfattning:

12 §.

Finner skogsvårdsstyrelsen — — — — — ovan sagts.

När överenskommelse, som i denna paragraf säges, blivit träffad, åligger det skogsvårdsstyrelsen att därom hos domaren i orten göra anmälan. Sådan anmälan skall införas i inteckningsprotokollet å nästa rättegångsdag under lagtima ting, så ock i inteckningsboken. När överenskommelsen tillfullo infriats, skall ock anmälan härom göras och i inteckningsprotokollet och inteckningsboken införas efter vad nu sagts.

13 §.

Kan ej — — — — — vara fullgjort.

Anteckning om dylik föreskrift och föreläggande skall, på anmälan av skogsvårdsstyrelsen, göras i inteckningsprotokollet och inteckningsboken efter vad i 12 § är stadgat.

Finner domstolen — — — — — prövas skyldig.

11) beträffande 18 §

av herr *Sjöblom* som yttrat:

»Med stöd av de i min motion nr 267 anförda motiven för en mildring av lagbestämmelserna angående de svårföryngrade skogarna får jag härmed anmäla reservation mot utskottets förslag rörande denna paragraf.

Genom den ändring av Kungl. Maj:ts förslag, som av utskottet ifrågasatts, skulle visserligen skogsvårdsstyrelsernas administrativa uppgifter i viss mån regleras till det bättre. Men fortfarande kvarstår den ojämförligt viktigaste olägenheten, nämligen faran att sådana skogsägare, som hittills behandlat och, efter allt att döma, som fortfarande ämnat behandla sina svårföryngrade marker på ett förståndigt sätt, skola på grund av det dem ålagda utsyningstvänet gripas av motvilja mot skogsvårdslagen i sin helhet. En dylik lättförklarlig motvilja smittar lätt från sig och hela skogsvårdsarbetet kan allvarligt skadas härav. Då härtill kommer, att det ej lär kunna undvikas att jämväl smärre

hemman utan svårföryngrad mark kunna komma inom gränserna för en svårföryngrad trakt, finner jag det än nödvändigare att lagen formuleras så, att dylika hemman icke utan vidare underkastas utsynings tvång.

Den omständigheten, att, såsom en följd av det i min motion framlagda förslaget, skilda bestämmelser skulle behöva tillämpas å egendomar, som gränsa intill varann, synes mig oväsentlig, enär det ju ytterst kommer att bero på skogsägarna själva, huruvida bestämmelserna i kap. 4 skola tillämpas eller ej för deras skogar.

På grund av det nu anförda yrkar jag, att 18 §-erhåller följande lydelse:

Där — — — — meddelade bestämmelser; dock att dessa bestämmelser icke skola tillämpas, förrän vederbörande skogsvårdsstyrelse därom för respektive hemman eller hemmansdelar förordnar.»

12) beträffande 25 §:

av herr J. B. Johansson i Fredrikslund, vilken anført följande:

I utskottets förslag har överträdelse av meddelat avverkningsförbud straffbelagts med böter från och med tjugufem till och med femtusen kronor. Bötesskalan utgör en kraftig höjning av såväl nuvarande som av kommittén föreslagna. Det av domänstyrelsen föreslagna straffmaximum torde vara mer än tillräckligt. Jag har därför ansett att bötesskalan i 25 § 1 mom. första stycket bort föreslås till »böter från och med tjugufem till och med tvåtusen kronor».
